PUBLISHED AND DISTRIBUTED UNDER PERMIT (No. 556) AUTHORIZED BY THE ACT OF OCTOBER 6, 1917, ON FILE AT THE POST OFFICE OF NEW YORK, N. Y. By order of the President, A. S. Burleson, P. M. Gen.

Največji slovenski dnevnik v Združenih državah.

Velja za celo leto..... $6.00
Za pol leta 3.00
Za New York celo leto.... 7.00
Za inozemstvo celo leto... 7.00

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

The largest Slovenian Daily in the United States.

Issued every day except Sundays and legal Holidays.

75,000 Readers

TELEFON: 2876 CORTLANDT. Entered as Second Class Matter, September 21, 1903, at the Post Office at New York, N. Y., under the Act of Congress of March 3, 1879. TELEFON: 4687 CORTLANDT.

NO. 210. — ŠTEV. 210. NEW YORK, TUESDAY, SEPTEMBER 7, 1920. — TOREK, 7. SEPTEMBRA, 1920. VOLUME XXVIII. — LETNIK XXVIII.

KONEC ITALIJANSKEGA IMPERIJALIZMA SE BLIŽA; OBOROŽENA VSTAJA DELAVCEV PO CELI ITALIJI.

ITALJANSKI STAVKARJI SO UTRDILI TVORNICE TER DOBILI V ROKE TUDI TANKE. — STROGA VOJAŠKA DISCIPLINA V VRSTAH STAVKARJEV. — NAPAČNI ALARMI, DA SE POSKUSI DISCIPLINO DELAVCEV. — IZVRŠEVALNI URADNIKI VSEH UNIJ POZVANI V MILAN, DA RAZPRAVLJAJO O TEM POLOŽAJU.

Milan, Italija, 6. septembra. — Zborovanje, ki se je vršilo včeraj tukaj in katerega so se vdeležili izvrševalni uradniki vseh delavskih organizacij v Italiji, med katerimi je glavna italjanska delavska konfederacija, ki šteje 2,500,000 članov, znači kulminacijsko točko velikega gibanja, s katerim so pričeli kovinski ali metalurgični delavci.

Labriola, socijalistični delavski minister, je predlagal ministrskemu predsedniku imenovanje tehnične komisije, v kateri naj bi bila zastopana poleg prizadetih strank tudi vlada, a tozadevni korak je bil onemogočen vsled brezpogojne odklonitve predloga od strani pogajanj, dokler ne bodo izpraznjene njih tovarne, ki se nahajajo po celi deželi dejanski v rokah delavcev.

Milanska konferenca, ki bo najbrž trajala par dni in katere se vdeležujejo tudi zastopniki narodne socijalistične stranke, upa na mirno uravnavo, a le pod pogojem, da ustraja vlada pri svojem dosedanjem stališču stroge nevtralnosti in da ne izgube gospodarji nobenega časa ter pridejo na dan s kakimi praktičnimi predlogi.

V slučaju nepovoljnega uspeha teh prizadevanj pretijo strokovne unije, da bodo razširile povelja za razširjenje zaplenjenja industrijalnih naprav po celem kraljestvu in naj so te naprave te ali one vrste. Corriere della Serra trdi, da mi Delavska zbornica poslala svojim krajevnim oarganizacijam le pisanih povelj za zaplenjenje, temveč jih tudi pozvala, naj stvorijo vojaške kompanije v tvornicah samih in sicer pod poveljstvom korporalov in poděastnikov v splošnem, ki so imeli isti čin tekom vojne.

Ugotovljena stvar je, da vlada stroga vojaška disciplina v vseh delavnicah. Ljudje so dobro oboroženi, celo s strojnimi puškami ter tanki. Vhode v tovarne branijo masivne barikade iz kovine in vse naprave obdaja omrežje iz bodeče žice. Straže in patrole nosijo orožje in pogosto je čuti v tišini noči v tem ali onem predmestju Milana, kjer se nahajajo velike topilnice, glas siren, ki dajejo napačne alarme, da preiskusijo disciplino delavcev.

Zadnjo noč se je domnevalo, da hoče oddelek policistov, ki je šel mimo Borletti naprav, udreti v prostore. Delavci niso le streljali na policijo, temveč celo namerili cele potoke vrele vode, katero so dobili iz hidrantov.

Kljub strastni naravi agitacije ter velikanskega obsega celega gibanja je treba priznati, da so bili dosedaj voditelji izvanredno uspešni v svojih naporih, da zadrže delavske množice od tragičnih izgredov.

V soboto niso nikjer izplačevali tedenskih plač. Razven kategorične odklonitve vsakega plačila za dobo invazije so lastniki tudi odklonili vsako odgovornost za nesreče ter za kontrakte, nadalje za naročeno blago ter za delo, ki je bilo izvršeno brez naročila.

Tvornice, v katerih primanjkuje surovin, dobivajo slednje iz takih, kjer je več surovin na razpolago. Delavci pa zahtevajo zaplenjenje vseh podjetij, ki dobavljajo surovine.

Rim, Italija, 5. septembra. — Italijanske delavske unije v zvezi s sindikati ter kooperativnimi organizacijami nameravajo obratovati v zaplenjenih železnarskih in jeklarskih napravah na temelju kooperativnih principijev, a kooperativni eksperimenti, v kolikor so bili dosedaj preiskušeni v Italiji, — posebno v poljedelstvu — niso bili tako uspešni, da bi upravičevali domnevanje, da bi se isti sistem lahko uveljavilo v velikih industrijalnih napravah, ne da bi se pri tem pojavile iste napake in isti nedostatki, radi katerih obsojajo delavci individualistično upravo.

Medtem pa izjavljajo delodajalci, da so pripravljeni pečati se z zahtevami delavcev in delavskih organizacij, a le pod pogojem da opuste delavci sedanje nenormalno stanje stvari. Treba pa je šele čakati in videti, če bodo delavci, ki so se na tako lahek način polastili vodstva naprav, pripravljeni izročiti tvornice, tudi če bi njih voditelji kaj takega ukazili ter se na ta način odpovedati zlatim sanjam o moči in denarnem dobičku.

V Turinu je bil nabit letak, v katerem se glasilo, da bodo delavci v slučaju intervencije branilcev buržuazije — to je armade, — popolnoma uničili tvornice.

Med tem pa sta narod in vlada kar trda od presenečenja in vlada si zaman prizadeva najti sredstva, s pomočjo katerih bi bilo mogoče dovesti do miru ter preprečiti polom, ki preti italijanskemu kreditu in italijanski industriji.

London, Anglija, 6. septembra. — Soglasno s poročilom Stefani agenture v Rimu je potekla nedelja mirno po celi Italiji.

Številni kovinski delavci so ostali v tvornicah, katerih so se polastili in ta njih okupacija ni dajala povoda za nikake izgrede ali nemire. Delo v nekaterih napravah je bilo zopet normalno in sicer radi obljube delodajalcev, da bodo sprejeli dogovor, potom katerega bo mogoče prišlo do sporazuma med delavci in delodajalci.

Pariz, Francija, 5. septembra. — V nekem poročilu Havas agenture, ki je prišlo iz Rima in ki se peča s položajem ki je nastal vsled zaplenjenja številnih tvornic v različnih italijanskih industrijskih mestih, se glasi:

— Vlada se sicer zaveda resnosti položaja, vendar pa noče smatrati sedanjih demonstracij preveč resnim, ker še vedno zaupa zdravemu razumu delavcev ter spravljivemu duhu delodajalcev.

— V Milanu je policija pregnala skupino delavcev, ki se je skušala polastiti neke tvornice.

— Delodajalci in delavci v Viareggio so sklenili dogovor in vsled tega se bo takoj pričelo zopet z delom.

Pariz, Francija, 5. septembra. — Boljševizem ni prava beseda za italijanske delavske zadrege in nemire — je izjavil danes neki italijanski industrijalec napram poročevalcem, — razven če mislite pod besedo boljševizem katerokoli obliko velikega delavskega izbruha. Če vrže kak stavkar opeko na skeba, je to delavsko nasilje, a to še nikakor ne pomenja boljševizma.

— Boljševizem je poskus, da se ustanovi politično diktatorstvo komunistične stranke nad celim narodom. Boljševizem je popolnoma različen, — vsaj izven Rusije, — od sindikalističnega ali strokovno unijskega delavskega gibanja, kojega cilj je dobiti za leavca večji delež produkta njegovega dela ter boljše življenske pogoje v splošnem.

— To kar se v resnici dogaja sedaj v Italiji, je razvoj novih in mogoče nevarnih delavskih taktik. V odgovor na izprtje gospodarjev so se delavci enostavno polastili tvornic in naprav. Zasedli so tvornice ter v nekaterih slučajih pridržali gospodarje in tehnike kot talce ter nočejo dajati gospodarjem deleža pri produkciji, prav kot niso hoteli gospodarji dati ljudem dela, ko so proglasili izprtje. Brez dvoma deluje italijanska komunistična stranka v smislu boljševikov ter dobiva podporo v obliki ruskega boljševiškega denarja. Propaganda, katero vrši, si na vse mogoče načine prizadeva še bolj otežkočiti celi položaj, še bolj zastrupiti spor ter spraviti razpoloženje delavstva v komunistično strujo.

To je popolnoma v soglasju s politiko Lenina kot jo je neštetokrat objavil. Sindikalistične izbruhe se uporablja, da se širi nezadovoljstvo pomanjkanje in prelivanje krvi in dovede konečno do revolucije. Italijanska komunistična stranka pa nima nobene podpore od strani italijanskih delavskih voditeljev ter je upati, da bodo imeli slednji dosti razuma ter se izognili pasti, katero so jim nastavili komunisti.

— Niti za trenutek ne trdim, da položaj ni resen ali da nevarnost ni velika, vendar pa dvomim da bi bil položaj tako slab kako trdijo to nekateri alarmisti. Najti je finančne skupine v Italiji in drugod, ki bi napravili velike dobičke, če bi vrednost lire padla, čeprav je to mogoče nedomoljubno.

Govornik je trdil da daje izraza naziranjem italijanskih industrijalnih in trgovskih krogov v splošnem. Mogoče je, da nima italijanska vlada toliko povoda za vznemirjenje kot kažejo novice, ki prihajajo iz prizadetih okrajev in da uplivajo na položaj tudi bodoče mednarodne konference, na katerih se o orazpravljalo o italijanskem deležu premoga ter o vojni odškodnini, katero bo morala plačati Nemčija.

REŠKI "VODITELJI".
Slika nam kaže na desni Gabriela D'Annunzia reškega diktatorja. V sredi je njegov brat Ugo, na levi pa senator Bulitti.

ZAVEZNIŠKA MUNICIJA UNIČENA V ERFURTU.

Berlin, Nemčija, 6. septembra. — Nemški železničarji so v Erfurtu zadržali in uničili neki zavezniški vlak, napoljen z municijo, ki je bil namenjen Poljakom.

Zavezniki bodo baje uvedli strogo preiskavo.

PARNIK "REGINA"

odpluje
dne 6. oktobra
Vožnja do Trsta vstevši vojni davek, stane samo $93.50.
Kdor želi potovati s tem parnikom, naj nam takoj piše za pojasnilo.

Tvrdka Frank Sakser, 82 Cortlandt St., New York, N. Y.

OBREGON IZVOLJEN PREDSEDNIKOM

Njegovo zmago se priznava, čeprav se je le malo ljudi vdeležilo volitev. — Delavci in poljedelci

Mexico, City, Mehika, 5. sept. Splošno se priznava izvolitev generala Alvaro Obregona za mehiškega predsednika na temelju volitev, ki so se danes vršile po celi deželi. Natančnih **podatkov pa ne** bo mogoče dobiti pred potekom par dni.

Volilni dan je potekel povsem mirno v Mexico City in v sosednjih krajih. Industrijalni in poljedelski delavci so predstavljali večino volilcev, kajti le malo trgovcev je šlo na volilne prostore.

Obregon je imel dva nominalna nasprotnika, katerih pa ni nikdo jemal resnim, čeprav se je pričakovalo, da bo imel Alfredo Dominguez, kandidat narodne republikanske stranke, podporo med konservativnim katoliškim elementom.

Drugi nasprotnik, Nicolas Zuniga Miranda je znan kot večni kandidat v Mehiki ter se splošno da neva, da je malo prismojen. Bil je predsedniški kandidat zadnjih trideset let ter pričel svojo kandidaturo v prvih časih Diazovega režima, ko so ga smatrali za priprosto orodje dejanskega diktatorja.

DENARNE POŠILJATVE V ISTRO, NA GORIŠKO IN NOTRANJSKO.

Izvršujemo denarna izplačila popolnoma zanesljivo in sedanjim razmeram primerno tudi hitro po celi Istri, na Goriškem in tudi na Notranjskem, po ozemlju, ki je zasedeno po italjanski armadi

Včeraj smo računali za pošiljatve italjanskih lir po sledečih cenah:

50 lir	$ 2.90
100 lir	$ 5.40
300 lir	$ 15.60
500 lir	$ 26.00
1000 lir	$ 51.00

Vrednost denarju sedaj ni stalna, menja se večkrat nepričakovano; iz tega razloga nam ni mogoče podati natančne cene vnaprej.

Mi računamo po ceni istega dneva ko nam poslani denar dospe v roke.

Denar nam je poslati najbolj po Domestic Postal Money Order, ali pa New York Bank Draft.

Tvrdka Frank Sakser,
82 Cortlandt St., New York, N. Y.

JAPONSKA VOJNA BAZA PRI CALIFORNIJI

Utrdbe na Turtle otoku. — Nesramno kršenje Monroe doktrine. — Vlada naj takoj poseže vmes.

Washington, D. C., 6. septembra. — Kongresnik Schall iz Minnesote je danes sporočil, da je Japonska javno in na nesramen način kršila Monroe doktrino s tem, da je vstanovila vojno bazo na Turtle otoku v Spodnji Californiji.

V slučaju, da bi državni department ignoriral to zadevo bo predložil poslanec Schall vse podatke hišnemu odboru za zunanje zadeve. Vlada mora takoj poseči vmes, če noče, da bi bilo prepozno, kajti stvar je resna.

Turtle otok je oddaljen samo 1100 milj od San Francisco ter osem sto milj od Mexico City.

Tekom Taftove administracije je dobila Japonska pravico ribolova krog Turtle otoka. Pravico ji je dala Mehika, in Združene države temu niso nasprotovale.

Kot je izvedel kongresnik, je japonska vlada v zadnjem času otok močno utrdila.

LITVINCI IN POLJAKI SE HOČEJO POGAJATI

Glavno oviro tvori spor zastran meje. — Vroči boji med Poljaki in boljševiki pri Lublinu.

Pariz, Francija, 6. septembra. — Tukajšnji uradni krogi so dobili poročilo, da so sovražnosti med Poljaki in Litvinci končane.

Mirovna pogajanja se bodo začela v Mariampolu, jugozapadno od Kovna.

Predlog za pogajanja so stavili Litvinci.

London, Anglija, 6. septembra. — Poljska vlada je poslala Litvincem noto katere vsebina ima zmisel ultimata.

Če Litvinci ne bodo prenehali pošljati svojih čet v južno smer, bodo Poljaki prisiljeni smatrati to kot vojno stanje med obema državama.

Zaenkrat bo cela zadeva poverjena Ligi narodov.

Litvinci so že zasedli Augostovo, ki se nahaja 20 milj jugovzhodno od Suvalki.

Jugovzhodno od Lublina se vrše vroči boji med Poljaki in boljševiki.

Litvincem pomagajo boljševiki.

NOV NAČRT VLADE GLEDE PRISELJENCEV.

Washington, D. C., 6. septembra. — V odgovor na številne prošnje farmerjev, ki hočejo delavce, bodo priseliniške oblasti zelo razširile svoj zaposlitveni urad v namenu, da odvrnejo od velikih mest številne priseljence, ki prihajajo sedaj v deželo ter jih spravijo na kmete.

Tako se je izrazil danes priseliniški komisar Caminetti. Pretežni del njegovega letnega poročila se viče tega predmeta.

I. W. W. NABIRA DENAR.

I. W. W. organizacija, katero vodi W. Haywood, je pričela včeraj nabirati sklad, ki naj bi obsegal najmanj miljon dolarjev in kojega namen je spraviti dva tisoč članov te organizacije iz ječ, kjer se sedaj nahajajo.

Policija v New Yorku je prepovedala organizaciji velika zborovanja na Union Square, nakar so imeli Haywood in njegovi tovariši različna manjša zborovanja po mestu.

ROJAKI, NAROČAJTE SE NA "GLAS NARODA", NAJVEČJI SLOVENSKI DNEVNIK V ZDR. DRŽAVAH.

SRAMOTNE RAZMERE V WEST VIRGINIJI

POROČILO RAVNATELJA AMERICAN CIVIL LIBERTIES. — POSESTNIKI ROVOV SO FAKTIČNI VLADARJI DRŽAVE. — PRAVIJO, DA BO V DRŽAVI KMALO PROGLAŠENO VOJNO STANJE. — MEJA NEPRODUŠNO ZAPRTA.

Roger N. Balwin, ravnatelj American Civil Liberties unije se je vrnil z daljšega potovanja po West Virginiji, kjer je proučeval obstoječe razmere. Našel je, da so uradniki štirih okrajev čisto pod kontrolo premogarskih baronov in da vlada neke vrste državljanska vojna. Opozoril je na slučaj, o katerem se razpravlja sedaj v Princenton, W. Va., v katerem skušajo posestniki rovov dobiti ustavno povelje proti United Mine Workers, ki naj bi napravilo konec vsemu delovanju unij.

Balwin pravi, da stavka v Mingo okraju pettisoč premogarjev, da pa imajo v štirih sosednjih okrajih lastniki premogovnikov tako kontrolo nad položajem, da ne morejo priti v te okraje nikaki delavski organizatorji. S pretnjami jih preženo ali jih celo napadejo in pretepejo. Kljub temu pa je v dveh teh okrajih neka tajna premogarska organizacija.

Uradniki v teh štirih okrajih so čisto pod kontrolo organizacij premogarskih baronov. V Mingo okraju pa so uradniki na strani delavcev in državna policija ima vsled tega celo svojo silo 65 mož v Mingo v namenu ,da vzdrži "red". Uradniki V. M. W. izjavljajo, da postopa policijski načelnik, polkovnik Arnold, pravično kljub velikanskemu protipritisku premogarskih baronov. Sedaj pa so bile poslane v Mingo okraj zvezne čete, ker so bili krajevni uradniki preveč naklonjeni premogarjem.

Da se položaj pravilno razume, je treba omeniti, da obstaja premogarsko delavstvo v West Virginiji večinoma iz domačinov iz gora, ki znajo ravnati z orožjem in ki so vedno pripravljeni poslužiti se pušk proti najetim postopačem premogarskih baronov. Le enkrat pa so se poslužili orožja, ko jim je zmanjkalo potrpežljivosti vsled napadov najetih hujskačev.

Za premogarje je zelo težko dobiti orožje in municijo, in governer je dal zapleniti pošiljatev orožja naslovljeno na neko krajevno unijo. Priznal je, da imajo delavci pravico imeti orožje v hiši ter ga tudi rabiti v slučaju obrambe, a ni hotel izročiti zaplenjene pošiljatve. Governer pa ne vstavi pošiljatev orožja in celo strojnih pušk, naslovljene na premogarske barone.

Chillicothe, Ohio, 6. septembra. — V glavnem stanu v kempi Sherman je bilo včeraj rečeno, da je brigadni general Sturgs odpotoval v Mingo okraj v West Virginiji, da preštudira tam položaj ustvrjen vsled premogarske stavke ter določi, če je proglasitev prekega soda potrebna ali ne.

Pred par dnevi je bil odposlan v Mingo okraj bataljon zveznih čet. V kempi Sherman so častniki izjavili, da bo še tekom tega tedna proglašeno vojno stanje.

ENVER PAŠA HOČE ZAVOJEVATI INDIJO

Rusi hočejo na vsak način izsiliti mir z Anglijo. — Posvetovanja s Trockijem n Leninom.

Berlin, Nemčija, 6. septembr. — (Poroča Karl H. von Wiegand) — Na prošnjo boljeviškega ministrskega predsednika Lenina in vojnega ministra Trockija je prevzel turški nacijonalistični voditelj Enver paša poveljstvo nad boljševiškimi četami kojih namen je zavojevati Indijo.

Tozadevno poročilo je dospelo iz Moskve.

Kot se čuje, bo prevzel Enver paša tudi vrhovno poveljstvo nad četami v Afbanistanu, Kavkazu, Perziji in Turkestanu.

Enver paša je bil dva dni v Smolensku ter je bil ves ta čas v Trockijevem glavnem stanu.

Zatem je odpotoval v Moskva- kjer ga je sprejel Lenin z velikimi cerimonijami.

V diplomatičnih krogih smatrajo to za manever, katerega namen je, izsiliti od Anglije mir.

WRANGLOVE ČETE SO SE UMAKNILE.

Carigrad, Turčija, 6. septembra. — Protiboljševiški voditelj general Wrangel je odpoklical svoje čete s polotoka Taman.

Vsi njegovi poskusi da izkrca vojaštvo na azovski obali, s ose izjalovili.

PARNIK "BELVEDERE"

ki je bil določen, da bo odplul 21. septembra, odpluje že **18. septembra.**

Kdor želi potovati s tem parnikom, naj se takoj prijavi ter naj potem uredi svoj odhod tako, da je pri nas v sredo, 15. septembra.

Frank Sakser.

Premislite dobro, komu boste vročili denar za poslati v stari kraj ali pa za vožnje listke.

Sedaj živimo v času negotovosti in zlorabe, vsak skuša postati čitro bogat, ne glede na svojega bližnjega. Razni agentje in zakotni bankirji rastejo povsod, kakor gobe po dežju.

V teh časih se stavijo v denarnem prometu nepričakovane zapreke starim izkušenim in premožnim tvrdkam; kako bo pa malim neizkušenim začetnikom mogoče izpolniti svoje neutemeljene obljube, je veliko vprašanje.

Naše denarne pošiljatve se zadnji čas po novi zvesi in na novi način primerno sedanjim razmeram v Evropi dovolj hitro in zanesljivo izplačujejo.

Včeraj smo računali za pošiljatve jugoslovanskih kron po sledečih cenah:

300 kron	$ 3.30	1000 kron	$ 10.50
400 kron	$ 4.40	5000 kron	$ 52.00
500 kron	$ 5.50	10000 kron	$104.00

Vrednost denarju sedaj ni stalna, menja se večkrat nepričakovano; iz tega razloga nam ni mogoče podati natančne cene vnaprej. Mi računamo po ceni istega dne, ko nam poslani denar dospe v roke.

Denar nam je poslati najbolj po Domestic Money Order, ali pa New York Bank Draft.

Tvrdka Frank Sakser,
82 Cortlandt St., New York, N. Y.
Ustanovljena leta 1888.

"GLAS NARODA"
(SLOVENIAN DAILY)
Owned and Published by
SLOVENIC PUBLISHING COMPANY
(a corporation)
FRANK SAKSER, President LOUIS BENEDIK, Treasurer
Place of Business of the Corporation and Addresses of Above Officers:
82 Cortlandt Street, Borough of Manhattan, New York City, N. Y.
"Glas Naroda" izhaja vsak dan izvzemši nedelj in praznikov.

Za celo leto velja list za Ameriko in Canado	$6.00	Za New York za celo leto	$7.00
Za pol leta	$3.00	za pol leta	$3.50
Za četrt leta	$1.50	Za inozemstvo za celo leto	$7.00
		za pol leta	$3.50

GLAS NARODA
(Voice of the People)
Issued every day except Sundays and Holidays
Subscription yearly $6.00
Advertisement on agreement
Dopisi brez podpisa in osebnosti se ne priobčujejo. Denar naj se blagovoli pošiljati po Money Order. Pri spremembi kraja naročnikov prosimo, da se nam tudi prejšnje bivališče naznani, da hitreje najdemo naslovnika.
GLAS NARODA
82 Cortlandt Street, Borough of Manhattan, New York, N. Y.
Telephone: Cortlandt 2876

Napačen korak.

Kot znano, izbruhnejo stavke iz najrazličnejših vzrokov, toda pri stavkah v velikem obsegu se suče vse krg takozvanega "coilective bargaining".

Unijski delavci zahtevajo, naj jim bo dovoljeno predložiti svoje težnje in želje potom unijskih odborov, pa naj bodo člani teh odborov uslužbenci narave, v kateri namerava izbruhniti stavka, ali ne.

Delavski voditelji pa trdno vstrajajo na svojem stališču. Pogajati se hočejo namreč samo s svojimi uslužbenci oziroma njihovimi zastopnki, pod pogojem seveda, da so tudi ti zastopniki uslužbeni pri njih.

Kolikor pridejo delavci vpoštev, ne gre pravzaprav za nobeno drugo stvar kot pa za priznanje unije.

Previdni delodajalci so že zdavnaj priznali pravico kolektivnega pogajanja. Kjerkoli se to zgodi, mora seveda pogodba veljati za obe strani enako.

Stavke premogarjev najbolj razburjajo to deželo. Bati se je da bo na jesen zopet zašumelo ter da bo deželi primanjkovalo premoga.

Ko je imel izbruhniti generalni štrajk premogarjev, je predsednik Wilson preprečil to nesrečo s tem, da je imenoval posebno komisijo, ki naj bi natančno preštudirala zahteve delavcev in delodajalcev.

Obe stranki sta se obvezali pokoriti se končni odločitvi. V komisijo so bili trije člani: zastopnik vlade, zastopnik delodajalcev in zastopnik delavcev.

Vse je napeto pričakovalo, s katerim bo potegnil zastopnik vlade. Če bo potegnil z delavci, bi dobili kar zahtevajo, ker je pa potegnil z delodajalci, so se delavci prav pošteno obrisali pod nosom.

Pogodbi so pa morali vseeno podpisati, ker so se že vnaprej obvezali podpisati jo, pa naj bo taka ali taka.

Pogodba jim zvišuje plačo za par procentov, oziroma ravno za toliko kot so jim ponujali delodajalci pred nameravanim izbruhom štrajka. Kaj je to? Nič, še manj kot nič v sedanjih razmerah.

Premogarji prvijo, da ne bodo odnehali z bojem za višje plače. V bodočosti najbrže ne bodo sedli nobeni komisiji več na lim, ker so dosedaj še vse te komisije potegnile z delodajalci.

Delavski zastopnik ima v taki komisiji en sam glas, delodajalci vlade pa že dobe na kak način na svojo stran zastopnika vlade in imajo potemtakem dva glasova.

Kakšnih sredstev se bodo poslužili v dosego svojih pravic, bo pokazala bodočnost.

Aneksijska predloga v italijanskem parlamentu.

Italjanska vlada je predložila parlamentu zakonski načrt za naknadno odobritev saintgermanske mirovne pogodbe in aneksijo s to pogodbo Italiji prisojenih pokrajin. Saintgermanska mirovna pogodba je kolikor se tiče mednarodne njene strani, stopila v vljavo, ko so bili ratifikacijski spisi vsaj treh zavezniških in pridruženih velesil predloženi v Parizu. V Italiji je bila pogodba, ker parlament tedaj n zboroval, svoječasno ratificirana s kraljevim odlokom, kateremu pa je treba naknadno odobritve obeh zbornic, kar naj bi se zgodilo sedaj s prejetjem te zakonske predloge. Predloga ima pet členov. S prvim se izpreminja v zakon zgoraj omenjeni kraljevi odlok, z drugim se pooblašča vlada v polno izvršitev pogodbe, v tretjem in četrtem pa se predlaga aneksija Italiji po saintgermanski pogodbi prisojenih pokrajin. V ministrskem svetu se je sklenilo, da pride ta predloga na dnevni red obeh zbornic še pred poletnimi počitnicami, i da se to tudi gotovo zgodi, so se določile dopoldanske in popoldanske seje. (Italjanska zbornica ima redno svoje seje samo popoldne.) Aneksijska predloga se, kakor je jasno razvidno iz saintgermainske mirovne pogodbe same, nanaša samo na tista ozemlja, ki so končnoveljavno prisojena Italiji, in to sta samo Trentin in pa Gorenja Adiška. In dasiravno predloga vsebuje passus, da se proglašajo za nedeljiv del italjanskega kraljestva ozemlja, ki so prisojena Italiji po saintgermainski in drugih njej sledečih pogodbah, je vendar popolnoma jasno, da Italija ne more proglašati aneksije za tista ozemlja, za katera še niso sklenjene pravnoveljavne mednarodne pogodbe. To poudarja vse italjansko časopisje. Tako pravi bivši tržaški poslanec Pittaco v "Eri Nuovi": "Aneksija, na katero se v zmislu saintgermainske mirovne pogodbe nanaša zakonska predloga Giolittijeve vlade, se tiče samo Trentinske Benečije in Gorenje Adiške, ker imate te pokrajini svoje meje že določene v pogodbi sami, dočim se pa ne tiče Julijske Benečije in drugih na podlagi londonske pogodbe zasedenih pokrajin, ker tem ozemljem meje še niso določene". Popolnoma v istem zmislu piše tudi "Piccolo", ko pravi: — "Aneksija Julijske Benečije ostane podrejena rešitvi jadraiskega vprašanja, to je, določitvi vzhodne meje". Aneksija našega jugoslovanskega, po Italjanih zasedenega ozemlja je torej še vprašanje bodočnosti. Glede izvršitve aneksije same se je v italjanskem časopisju tudi že vnela precej živahna razprava in tu je zlasti katoliška ljudska stranka, ki nikakor ne mara priznati vladi neomejene pravice, da bi po svoji mili volji uvajala v novih pokrajinah italjansko ustavo in upravo. Glavno glasilo stranke, "Corriere d'Italia", zahteva, da naj se vlada nikakor ne dotika občinske in pokrajinske avtonomije ter vseh raznih krajevnih in pokrajinskih institucij v novih pokrajinah, ter ostro graja, da imata že sedaj civilna komisarja za Trentinsko in Julijsko Benečijo pravico, da z enostavnimi naredbami prilagujeta italjanske zakone v zasedenem ozemlju. List zahteva, da naj se takoj po aneksiji Trentina razpišejo tamkaj državnozborske volitve in da naj se v upravi ne izpreminja prav nič, dokler ne bodo novoizvoljeni zastopniki anektiranih pokrajin sami sodelovali pri zakonodaji. Socijalni demokratje se še niso izrekli glede aneksijske predloge; znano pa je njihovo stališče, da naj ljudstvo v zasedenih ozemljih samo določa svojo usodo. Za primorske Jugoslovane torej zasedaj še ne gre, ker je aneksija našega ozemlja odvisna od rešitve jadranskega vprasanja, za katero pa se, kakor znano, Giolittiju prav nič ne mudi. Morda ima namen počakati dotlej, da nam fašisti požgo in uničijo vse naše imetje, nas same pa pobijejo ali izženo preko "meje, ki je še ni"?! Potem bi ne bilo nikogar, ki se upiral aneksiji!

Iz Slovenije.

Slovensko gledališče v Mariboru

bo dobivalo 480,000 kron letne državne podpore.

Sprememba posesti na Štajerskem.

Vitanjsko graščino, last Čeha Bartoša, je kupil Franjo Uher, spediter v Ljubljani.

Otvoritev telefonske centrale.

Pri poštnih uradih Grosuplje in Poljane nad Škofjo Loko se je otvorila dne 2. avgusta telefonska centrala z javno govorilnico za krajevni in medkrajevni telefonski promet.

Vstanovitev zadruge.

Dne 29. julija zvečer se je vršil v Mestnem domu v Ljubljani vstanovni shod "Zadruge kramarjev, branjevcev in malih prodajalcev", katerega se je vdeležilo približno 280 ljudi imenovanih strok. Na imenovanem shodu se je povdarjala velika važnost te zadruge in koristi članov v splošnem. Izvolil se je z velikim navdušenjem pripravljalni odbor, kateri je takoj prevzel vsa dela v roke, da se doseže čim preje cilj za te stroke. Dandanes je sploh vse organizirano, le omenjene stroke še dosedaj niso bile in jih je potreba časa primorala v to, da si zavarujejo svoj položaj. Čas je pokazal, da mora tudi ta stroka varovati svoje koristi napram kapitalu, kateri povsod izpodriva malega obrtnika in prodajalca. Zatorej je tem slojem edina opora zadruga kot močna organizacija.

Zaradi veriženja obsojen

je bil Ivan Sušnik iz Nevelj, stanujoč v Ljubljani na Poljanski cesti, na 6000 kron globe, 1 mesec zapora ter na zapad 3670 starih vreč in 10 osij.

Pogreša se

že več dni Anton Jakše iz Zapuž.

Nepoboljšljiv grešnik.

France Zorec je bil zaradi pijanosti in nedostojnega vedenja na ljubljanski policiji 6. avgusta obsojen na 100 kron globe, toda to ga ni izpametovalo. 7. avgusta je zopet ležal pijan na Poljanskem nasipu tik ob Ljubljanci. Na policiji so Zvrcu povedali, da bo šel tri dni v zapor. Zorec je pričel nato jokati, rekoč: "Pustite me no domov; kaj bo pa ona rekla, saj bom jutri sam prišel." — "Precej v zapor, da ne boste še utonili v Ljubljanici!" se je glasil odgovor sodnika.

Preprečena nesreča v Ljubljani.

Po Karlovski cesti je vozil voznik Alojzij Zaje voz električne železnice. Kar prično ljudje glasno klicati: na križišču Karlovske ceste in Ceste za Gradom je namreč priletela dveletna Živičeva deklica Emilija na tir v trenotku, ko je dirjal voz proti njej, in bi se bila gotovo zgodila strašna nesreča, če ne bi bil voznik tako pazil in in takoj vstavil voz.

Prefrigani Američan.

Neki Američan z Dolenjskega se je vračal preko Ljubljane v Ameriko. Ker je bila menjalnica v Kolodvorski ulici zaprta, je na nasvet nekega prijaznega človeka zamenjal blizu kolodvora pri nekem ljubeznivem možu 10 dolarjev po 76 kron. Čez nekaj časa je za zopet potreboval denarja in je šel s posredovalcem menjat 20 dolarjev, ki jih je pomotoma zaračunal posredovalec po 176 kron dolar. Ko se je pomota našla, je bil Američan pripravljen poravnico in je dal menjalcu nekaj dolarjev, toda ta je pozabil si zaračunati diferenco in je prišel na to, da je izplačal Američanu 2680 kron preveč, šele potem, ko je bil Amerikanec že v Trstu.

Oropana hiša Amerikanke.

V prazno stoječo hišo Lize Oven v Strahomeru, katera biva v Ameriki, je bilo vlomljeno skozi okno in ukradena iz skrinje nova posteljna odeja vredna 800 K, požarnobrambna bluza vredna 500 kron, moški žametasti klobuk vreden 500 kron, ženska žametasta ruta vredna 500 kron, osem kosov krstnega perila v vrednosti 1000 kron in drugega blaga v skupni vrednosti 4820 kron.

Vlom na Štajerskem.

Iz Vitanja poročajo: V noči od 23. na 24. julija so neznani storilci vlomili v trgovino Teppine in pokradli več manufakturnega ter drugega blaga. Škoda je znatna.

Tatvina pri Celju.

Poceni les si je hotel oskrbeti posestnik in mizar Ivan Gajšek v Gaberjih pri Celju. Te dni mu je orožništvo zaplenilo večjo množino raznega lesa, ki je bil ukraden iz skladišča gospodarske zadruge v Celju.

Rop v cerkvi in poskušen vlom v župnišče.

Iz Zagradca na Dolenjskem se poroča: Dne 27. julija so tatovi vlomili v cerkev, odnesli vso zlatnino in veliko perila. Nato pa so vdrli v župnišče, hoteli najprej vse pomoriti in potem oropati. K sreči jih je župnik že preje prepodil s strelom iz samokresa. Ptiči so že prijeti. Vodja te roparske čete je domačin Lojze Erjavšek.

Vlom.

V noči od 29. na 30. julija so doslej še neznani storilci vlomili v hišo posestnika Karola Novaka v Zajasovniku pri Trojanah ter odnesli mnogo svilnatih robcev, žepnih robcev, predpasnikov, brisač, mnogo raznovrstnega ženskega blaga in moškega perila, en pled, eno srebrno damsko uro, eno moško obleko, dva klobuka in več namiznih prtičev v skupni vrednosti 15,000 kron.

Čin pobeglega vojaka.

Mihael Velepec iz Zaboršta je pobegnil od državne žrebčarne na Selu, kjer je služil kot vojak. V Domžalah mu je posodil kolo Fr. Luzbi iz Ihana, za kar mu je dal Velepec 10 kron, rekoč, da se bo čez pol ure vrnil. Velepec pa ni vrnil kolesa, marveč ga je v Paternostrovi gostilni v Podgorci prodal Vincencu Urbančiču iz Dragomlja za nizko ceno 650 K in 3 litre vina. Kolo so orožniki izsledili in vrnili lastniku nazaj.

Zagonetka.

Marijo Grošelj s Klanca pri Kamniku, ki je bila zaradi tatvin že osemkrat kaznovana, je obiskal zgodaj zjutraj Jožef Avguštin iz Suhadol, ko je šel kosit v gozd. Grošljeva ga je natančno izprašala, kam bo šel kosit. Ko je Avguštin v gozdu kosil, je odložil svoje reči, vredne 302 K, za grmom. Ko je že kosil, je slišal šum in zapazil je žensko, ki je zbežala in odnesla njegove reči. Avguštin je v njej baje spoznal Grošljevo, pri kateri pa niso ničesar našli, pač pa je čez nekaj ur prinesla na orožniško postajo Kapljavas 16letna Grošljeva hči Angela Avguštinu ukradene predmete, rekoč, da sta našli z materjo v gozdu te reči pozneje, ko je bil že Avguštin pri njih.

Okradena delavca.

V Bohoričevi ulici v Ljubljani sta bila okradena v podstrešju hleva, kjer stanujeta, delavca Ignacij Zaman in Ivan Malešič. Zaman je oškodovan za 780 K, Malešič pa za 700 K.

Tatvina perutnine.

Janku Babniku v Rožni dolini je bilo ukradenih osem piščancev v vrednosti 120 kron.

Drzna tatvina.

Tatje so vlomili v zaklenjeno notranjo shrambo posestnika Fr. Zadrgala v Kapljivasi pri Kamniku in odnesli iz nje poleg še skoraj novega kolesa znamke "Cosmos-Sever" blaga v skupni vrednosti 4040 K. V notranje prostore so prišli tatje na ta način, da so vzeli pri sosedu Andreju Burgstallerju majhno lestev, katero so porabili, da so prišli skozi malo okno v klet, Martinu Koželju pa so vzeli sekiro in kramp, s katerim so odprli vrata, ki so zapirala klet. Orožniki zasledujejo.

Radi hudodelstva tatvine

je bil aretiran in izročen sodišču že 32krat predkaznovani Frančišek Korošec.

Peter Zgaga

Dosedaj se je zanimanje za volitve omejevalo izključno le na kandidate.

* * *

Evropski mir ima v sebi rozine.

* * *

Zadnji čas je, da pričnemo misliti na dvajseti amendment.

* * *

Ljudje, ki postanejo hitro bogati, morajo storiti to na stroške drugih. Ni namreč nobene druge poti.

* * *

Vse kaže, da potrebuje stric Sam par novih bondnih skladišč, ki ne bodo "likala".

* * *

Francija je očividno mislila, da je najboljše priznati generala Wrangla, dokler ga je sploh še mogoče priznati.

* * *

Doba naše narodne eksistence sega od doma stkanega blaga pa do doma skuhane pijače.

* * *

Sedaj, ko je bil novi predsednik v Mahiki zaprisežen, je čas za njegovo družino, da odredi vse potrebno za njegov pogreb.

* * *

Mirovna pogodba s Turki je bila podpisana v Sevres. To je kraj, kjer izvršujejo najfinejši porcelan.

* * *

Zakaj so vendar dali ženskam volilno pravico?

Saj imamo že sedaj v politiki vsepolno starih bab.

* * *

Prej je marsikdo govoril:

— Tako živimo, tako živimo.

Dočim sedaj govore ljudje:

— Kako naj živimo, kako naj živimo?

* * *

Strahoma premišljevati, kaj bi človek lahko napravil, je najslabše, kar more človek napraviti.

* * *

Sedanje veselice so božje sestrice nebeške vodice.

* * *

— Ali veš — je rekel tovariš tovarišu — da vsakikrat ko dihneš, umre deset ljudi na svetu?

— Ne, nisem vedel, da imam tako slabo sapo.

* * *

— Ali perete danes?

— Ne. Kako ste pa prišli na to misel?

— O, kar tako. Kos žajfe plava v moji juhi.

* * *

— Katera rastlina ima največ beljakovine v sebi?

— Špinača z jajcem.

* * *

Katehet je stopil k učencu ter ga zgrabil za vrat:

— Zdi se mi — je rekel, — da te ima budič v svojih krempljih.

— Da tudi meni se zdi — je odvrnil učenec ponižno.

* * *

Kdor hoče danes dobiti pas, mora obrati vseh štirinajst postaj križevega pota. Da, dobiti pas, je res pasijonska pot.

* * *

Kaj je človek?

Aristotel pravi, da je državotvorna žival; Darwin pravi, da je žival; Zola pravi, da je beštija.

In pripomniti je treba, da Zola moje tete sploh ni poznal.

* * *

Vsi ljudje so bratje. No, zato se vedno prepirajo.

* * *

Rojak je prišel v naselbino rekoč:

— H kakemu društvu bi rad pristopil?

— Hm — je odvrnil društvenik — to je čisto od vas odvisno: Ali radi plešete, ali se hočete izobraziti, ali hočete biti z muziko pokopani?

Jugoslovanska Katol. Jednota

Ustanovljena l. 1898 Inkorporirana l. 1900

GLAVNI URAD v ELY, MINN.

Glavni Uradniki.

Predsednik: MIHAEL ROVANŠEK, Box 251, Conemaugh, Pa.
Podpredsed.: LOUIS BALANT, Box 106, Pearl Avenue, Lorain, O.
Tajnik: JOSEPH PISHLER, Ely, Minnesota.
Blagajnik: GEO. L. BROZICH, Ely, Minnesota.
Blagajnik neizplačanih smrtnin: LOUIS COSTELLO, Salida, Colo.

Vrhovni Zdravnik.

Dr. JOS. V. GRAHEK, 843 E. Ohio Street, N. S., Pittsburgh, Pa.

Nadzorniki.

JOHN GOUŽE, Ely, Minnesota.
ANTHONY MOTZ, 9641 Avenue M, So. Chicago, Ill.
IVAN VAROGA, 5126 Natrona Alley, Pittsburgh, Pa.

Porotniki.

GREGOR J. PORENTA, Box 17[illegible], [illegible] Diamond, Wash.
LEONARD SLABODNIK, Box 4[illegible], Ely, Minnesota.
JOHN RUPNIK, S. R. Box 24, Export, Pa.

Pravni Odbor.

JOHN PLAUTZ Jr., 422-7th Ave., Calumet, Mich.
JOHN MOVERN, 624-2nd Ave., Duluth, Minnesota.
MATT. POGORELC, 7 W. Madison St., Chicago, Ill.

Združevalni Odbor.

RUDOLF PERDAN, 6028 St. Clair Avenue, Cleveland, Ohio.
FRANK ŠKRABEC, 4804 Washington St., Denver, Colo.
GREGOR HREŠČAK, 407 — 8th Ave., Johnstown, Pa.

Jednotino glasilo: "GLAS NARODA"

Vse stvari tikajoče se uradnih zadev kakor tudi denarne pošiljatev naj se pošiljajo na glavnega tajnika. Vse pritožbe naj se pošiljajo na predsednika porotnega odbora. Prošnje za sprejem novih članov in sploh vsa zdravniška spričevala se naj pošiljajo na vrhovnega zdravnika.

Jugoslovanska Katoliška Jednota se priporoča vsem Jugoslovanom za obilen pristop. Jednota posluje po "National Fraternal Congress" lestvici. V blagajni ima okrog $300,000. (tristotisoč dolarjev). Bolniških podpor, odškodnin, in posmrtnin je izplačala še nad poldrugi milijon dolarjev. Jednota šteje okrog 8 tisoč rednih članov(ice) in okrog 3 tisoč otrok v Mladinskem oddelku. Društva Jednote se nahajajo po raznih slovenskih naselbinah, tam, kjer jih še ni, priporočamo vstanovitev novih. Kdor želi postati član naj se zglasi pri tajniku bližnjega društva JSKJ. Za vstanovitev novih društev se pa obrnite na glavnega tajnika. Novo društvo se lahko vstanovi s 8 člani ali članicami.

Jugoslavia irredenta.

Novega okrajnega civilnega komisarja

so dobili v Tolminu v osebi Ivana Giordano, ki je bil premeščen iz Trbiža. Podrejenim uradnikom je zapovedal dopisovati slovensko in dobivajo županstva, duhovniški uradi ter zasebniki dopise in vloge v slovenskem jeziku, kar je morda ena kapljica pravičnosti.

Upor vojakov v Logatcu.

V Logatcu so izbruhnili 28. julija veliki vojaški upori. Neli italjanski častnik je namreč odredil, da se mora zapreti neki vojak, ker ga ni vojaško pozdravil, kakor je predpisano. Vojaka so res zaprli, kar je povzročilo, da so se potegnili za njega in se uprli vojaki XIV. italjanskega pešpolka brigade Pinerolo. Uporni vojaki so zahtevali od častnikov, da naj vojaka izpuste iz zapora, toda ker so njihovo zahtevo odklonili, so se vojaki oborožili ter so napadli častnike. Vnel se je pravcati boj, v katerem so bili ubiti 3 italjanski častniki, 15 so jih pa nevarno ranjenih prepeljali z avtomobili v Trst. Z avtomobili so se nato pripeljali karabinjeri s strojnicami, kateri so uporne vojake obkolili ter jih razorožili. Uporni polk št. 14 so premestili v Videm.

Slavnosti na Reki.

Odkar je došel D'Annunzio na Reko, se tam redno vrše slavnosti in svečanosti. Najpreje so bile povod svečanosti zastave onih vojaških oddelkov, ki so prišli na Reko, da se podvržejo D'Annunzijevemu poveljništvu, nato so prišle razne obletnice, ki so dale tudi veliko povoda v svečanostih. V pondeljek 2. avgusta so imeli reški italjanaši zopet praznik. Praznovali so dveletnico D'Annunzijevega poleta nad Dunajem. Prejšnji dan je pozval reški župan Gigante s plakati meščanstvo, da se gotovo vdeleži te svečanosti. V pondeljek se je vršila slavnost. Tedaj je prvikrat igrala godba službeno reško himno, ki je doslej predpisana, da se gra in poje pri vsaki svečanosti. Po raznih drugih priredbah so vojaki defilirali pred D'Annunzijem na Adamičevem trgu. Najprej je korakala čez trg mornarica, nato granatieri, za njimi vojaki brigade Regina in brigade Sessia ter druge čete z artiljerijo, oddelkom oklopnih avtomobilov itd. Ko so korakali mimo D'Annunizja, so vzklikali vojaki mesto dosedanjega pozdrava "A noi!" "Spalato!", kar je zbrana množica navdušeno odobravala. D'Annunzio se čuti sedaj na Reki varnega. Pričel je misliti na nova osvojenja in hoče na ta način navdušiti vojake za to.

Italjanska resnicoljubnost.

Kakšnih laži se poslužuje italjanska diplomacija, najbolje vidimo pri splitskih dogodkih, ko je Italija v italjanskem in francoskem jeziku odpošiljala brezžične brzojavke na vse strani sveta. Pred nekaj dnevi so prinesli naši listi vesti o incidentu pri Urinju, kjer so italjanski vojaki iz motornega čolna s strojnimi puškami streljali na našo obalo, kjer je bilo zbranih mnogo otrok in žensk. "Vedetta d'Italia" sedaj prikazuje ta incident v skladu s poznano italjansko resnicoljubnostjo. Ne Italjani, ampak Jugoslovani so pričeli streljati in Italjani so se morali seveda braniti. Pri tem psujejo Srbe z raznimi pridevki, ki bi faktično pristojali njim. Najlepše je to, da je D'Annunzio stvar javil mornariškemu uradu in poveljništvu brigade Lombardija. Naglašamo, da so bili v motornem čolnu častniki in vojaštvo D'Annunzijevih čet.

— Zakaj pa ni več viditi vaše stare tete z rdečo bluzo?

— V to so prišli moli.

— Kaj ne rečete. Uboga stara ženica!

Rad bi izvedel, kje se nahaja JAKOB BERVAR, doma iz Kisovca pri Zagorju ob Savi. Sem njegov sorodnik in imam važno poročilo zanj, zato bi rad izvedel za njegov naslov. Cenjene rojake prosim, če kdo ve za njega, da mi naznani njegov naslov, ali naj se pa sam oglasi.
John Kramer, 5301 St. Clair Ave., Cleveland, Ohio.
(4-8—9)

Začimbe, zelišča in najraznovrstnejša
domača zdravila
katera priporoča msgr. Kneipp, imam vedno v zalogi.
Pišite po brezplačni cenik.
MATH. PEZDIR
P. O. Box 772, City Hall Station
NEW YORK CITY.

Mojim pacientom:

Tempotom naznanjam, da sem pripravljen sedaj sprejemati paciente v obeh svojih pisarnah in sicer:
Ob pondeljkih in petkih na štv. 242 East 72 Street, New York.
Telephone: Rhinelander 2065.
Ure: Od 10. dopoldne do 8. zvečer.
Ostale dni na štv. 2399 Silver St., Ridgewood, Brooklyn, N. Y.
Telephone: Evergreen 1445.
Ure: Od 10. dopoldne do 8. zvečer.
Ob nedeljah po dogovoru.
dr. Josef M. Pleše

Egipt hoče svoje mesto na solncu.

Novo uravnavo za Egipt ter boljše mesto na tropičnem solncu se je pričakovalo za Egipt izza objave imenovanja Milnerjeve komisije, ki naj bi sestavila nov načrt vlade za Egipt. Svet pa vendar ni bil pripravljen na neoficijelno sporočilo, ki je prišlo iz Londona zadnji teden in soglasno s katerim določajo pogoji dogovora neodvisnost te najstarejše dežele na svetu.

Kako daleč se je politika z ozirom na Egipt razvila izza imenovanja Milnerjeve misije, je razvidno iz ugotovila lorda Curzona, angleškega ministra za zunanje zadeve, v angleškem parlamentu, dne 13. decembra.

— Cilj lorda Milnerja in njegovih tovarišev bo, da v družbi sultana, njegovih ministrov ter zastopnikov Egipčanov vseh slojev določijo posameznosti ustave s pomočjo katere bo mogoče upravljati zadeve Egipta na vzajemen način. Angleška pomoč in angleško vodstvo bosta še vedno potrebna. Nikdo, ki je zasledoval zgodovino Egipta zadnjih štirideset let ter videl presenetljivi napredek te dežele katerega je dosegla pod našim vodstvom, ne bo dvomil o potrebi takega nadzorstva.

Če bodo pogoji, kot so bili objavljeni, prestavljeni v dejstvo, bo to značilo pričetek nove politike največje važnosti ne le za angleško cesarstvo, temveč za celi svet.

Ta nepričakovana izprememba v politiki Anglije napram Egiptu, je sledila hitri in nasilni akciji v oni deželi izza konca svetovne vojne. To je bil razvoj, s katerim je imela dosti opravka magična beseda predsednika Wilsona, namreč "samodoločba".

Premirje ni bilo še staro dva dni, ko se je neki komitej egipčanskih nacijonalistov oglasil pri angleškem komisarju za Egipt ter ga prosil, naj na temelju štirinajstih točk odide z angleškimi četami vred iz Egipta.

Zastopnik angleške vlade, Sir Reginald Wingate, je bil prisiljen odgovoriti, da ne ve za nazore vlade njegovega veličanstva glede bodoče politike v Egiptu in da bo za enkrat še ostal v deželi. Načelnik egipčanske delegacije je bil Zaglul upaša, ki načeljuje sedaj Egipčanom v Londonu, ki so sklenili tako zadovoljiv dogovor z Milnerjevo misijo.

Egipčanska ustaja, najhujša izza zasedenja Egipta od strani Anglije, se je pričela kmalu potem. Zaglul paša in njegovi tovariši so kmalu pričeli širiti evangelij popolne neodvisnosti. Angleška vlada, ki se je držala teorije, da Egipt lahko čaka, dokler ne bodo rešeni drugi problemi miru, je pustila, da se je agitacija splošno širila. Napaka je bila napravljena, ko so angleške oblasti aretirale Zaglul pašo in tri nadaljne dne 1. marca 1919 ter jih deportirale na Malto.

Odgovor Egipčanov na to je bi upor, ki se je razširil po celi deželi. V času, ko se je vršil upor, niso smele posameznosti v svet, a pozneje se je izvedelo, da so ljurske množice napadale železniške postaje ter plenile tudi prodajalne in domove onih domačinov, o katerih je bilo znano, da so prijazni angleški vladi. Za nekaj časa je bila Kajira popolnoma odrezana. Angleške častnike so napadali na cestah in neki manjši oddelek neoboroženih častnikov in vojakov je ljudska drhal na nekem vlaku razsekala na koščke.

Ta strašni izbruh v Egiptu je prišel kot popolno presenečenje za odgovorne uradnike v Angliji. Wingate je bil v Londonu, ko so se premiri pričeli in odgovor angleške vlade na ustajo Egipčanov je bil, da je poslala lorda Allenby-a, premagalca Turkov, kot posebnega komisarja v Egipt z nalogo, da napravi tam zopet red.

V času, ko je dospel Allenby v Egipt, se je posrečilo angleškim četam napraviti konec vsaj največjim neredom. Allenby pa je nato napravil konec vsem neredom s tem, da je poklical iz izgnanstva Zagulul pašo ter tri nadaljne paše ter dovolil neki egipčanski delegaciji, da odpotuje v Evropo.

S tem je bil napravljen konec neredom, a nacijonalistično gibanje za polno neodvisnost Egipta je šlo naprej svojo pot. Prišlo je do cele serije stavk v vseh delih dežele. Zastavkali pa niso le delavci temveč tudi uradniki in učenci ter zahtevali odpravljenje angleškega protektorata.

Delegacija, ki je odšla v Evropo je medtem zaman prosila gospodo v Parizu, naj dovoli Egipčanom neodvisnost. Zaglul paša ni ničesar opravil s svojo misijo in imenovanje Milnerjeve misije v maju 1919 je le še povečalo plamen nezadovoljstva. Vsepovsod se je razširila vest, da bo Milnerjeva misija poslovala pod pridržkom, da ostane Egipt angleški protektorat. Vsled tega je bila naloga vsakega lojalnega Egipčana bojkotirati to misijo.

Pričele so se nove stavke in opaziti je bilo nadaljna nasilna dejanja. Jusuf Vaba, egipčanski Kopt, ki je zavzemal različne kabinetne urade, je prevzel urad ministrskega predsednika z dejansko nalogo, da izvede navodila angleškega poveljnika. Jusuf in trije njegovi tovariši so bili bombardirani na neki cesti v Kajiri, a srečno ušli poškodbam. Novi kabinet in tudi sultan sta bila brez moči vspričo vedno naraščajočega viharja ljudskega ogorčenja, katerega je umetno podpihoval zmožni Zaglu v družbi svojih tovarišev.

Tak je bil položaj v Egiptu, ko je dospel tjakaj Bilner s svojo misijo, da prouči tamošnje razmere. Misijo so bojkotirali na desni in levi in delegacije, katere je misija naprosila, naj pridejo k njej, so hladno odklanjale vsa povabila. Konečno je misija zopet odpotovala v Evropo in sledil ji je Zaglul paša s svojimi severnimi tovariši. V Londonu so se vršila pogajanja z velikim uspehom do danes, ko je angleška vlada sklenila dogovor, ki zadovoljuje zastopnike egipčanske Stranke neodvisnosti, ki zastopa danes skoro celo domače prebivalstvo.

Boj Egipta za neodvisno vlado je reakcija vojne v več kot enem oziru. Angleški dekret iz leta 1914 je naenkrat strgal umetne vezi, ki so vezale Egipt z otomanskim cesarstvom in Egipčani so stali pred suhim dejstvom, da so podložniki angleške krone. Razventega pa je prinesla vojna Egiptu veliko bogastvo, prav posebno velepo-sestnikom kot je Zaglulu paša. Na ta način so bili naenkrat na razpolago veliki skladi za širjenje nacijonalistične propagande. Poleg vsega tega pa je prišlo dejstvo, da ni le predsednik Wilson, temveč da so tudi angleški državniki neprestano povdarjali pravico narodov do samodoločbe.

Seme nacijonalistične propagande je padlo na rodovitna tla. Narod Egipta ni sicer homogen, a veže ga skupna vez vere. Izmed več kot 12,000,000 prebivalcev jih je nad 11,000,000 mohamedanske vere in manjšine obstajajo iz Koptov, kristijanov in Židov. Le 120 možkih in žensk izmed 1000 zna pisati in čitati in nacijonalisti dolže seveda angleško administracijo, ki baje hoče ohraniti domače prebivalstvo v nevednosti, da ga tem lažje obvlada.

Dosti je ljudi, ki bi vam dali svoj zadnji dolar, a mendar nikogar ni, ki bi vam dal svoj zadnji drink.

* * *

— Jaz ga ljubim. On je reformator, — je rekel Bryan. — To je čuden vzrok, da se ljubi kakega človeka.

* * *

Neki šofer Anglo iz London-Paris banke v San Francisco je pobegnil ter odnesel s seboj $50,000 bančnega denarja. Razpisana je nagrada $1000.00.

Nekateri Brooklynčanje se vsled štrajka še vedno vozijo na trukih.

Novo gibanje med ameriškimi črnci.

Poroča A. B. Williams.

Dežela v splošnem in posebno New York je čital pred kratkim o ambicijoznih načrtih nekega Markus Garvey. Garvey, o katerem se glasi, da je doma iz Jamaice ter lastnik pralnice v Harlemu, predsednik Universal Negro Improvement Association, je bil glavna postava velikih zborovanj črncev v mestu New Yorku in obelodanil je obsežen program glede bodočnosti svojega plemena.

V Madison Square Garden se je vršilo dne 2. avgusta zborovanje, katerega se je soglasno s poročili listov vdeležilo 20,000 črncev, ki so pozdravljali prosto Afriko od Gibraltarja po do Rta dobe nade, velikansko črnsko republiko, ki naj bi bila v rokah izključno črncev ter dela za črne.

Navdušeni sledilci so se zbrali pozneje krog Garvey-a ter ga nagovorili kot "vaše veličanstvo". Na takih zborovanjih igrajo godbe obstoječe izključno iz črncev ter se tudi prodaja delnice Black Star Steampship Line.

Garvey odločno zanikuje, da se zavzema za popolno preseljenje črnega plemena v Afriko.

— Bedasto bi bilo od mene storiti kaj takega, — je izjavil. — Črnci se ne brigajo za to, da bi zapustili svoja stanovanja v Harlemu obstoječa iz šestih sob ter šli v Afriko da spijo tamkaj v slamnatih kočah.

Kot je ponižno izjavil, je njegov namen poslati v Afriko par pionirjev, ki naj bi pričeli z izvrševanjem načrtov, s pomočjo katerih bi se oprostilo ter pripomoglo k neodvisnosti 400,000,000 črncev na svetu.

Načrti Garvey-a niso novi ali originalni. Slično gibanje se je pričelo v južnih državah pred 42 leti. Mogoče je bilo že vnaprej obsojeno na izjalovljenje vsled pogojev, katere je obrazložil prine Deniyi iz Nigerije pred kratkim v Times, a nesreča je bila posledica lastnih grehov in napak in v naslednjem hočemo navesti kratek opis celega podjetja:

— Ko so bile zadnje rekoštrukcijske vlade strmoglavljene v južnih državah vsled volitev leta 1876, je večje število črncev organiziralo gibanje za obširno izseljevanje črnega plemena v črnsko republiko Liberijo, ki leži na zapadni obali Afrike. Ideja se hitro razširila po Severni in Južni Californiji, Georgiji in Alabami. Liberian Exodus Association je bila ustanovljena kot delniška družba. Prav posebno se je povdarjalo verško stran cele zadeve. Črnci naj bi odšli iz Amerike kot so odšli otroci Izraela iz Egipta. Afrika je bila njih obljubljena dežela, v kateri se cedi mleko in med. To deželo naj bi izseljenci zasedli, pokristijanili in civilizirali. Številni črni duhovniki so se oprijeli predloga s plemenskim navdušenjem ter širili idejo z naravnost apostolsko gorečnostjo.

Nešteto tisoč delnic je bilo prodanih po $25 in vsaka delnica naj bi bila dobra za prevoz v Liberijo. Nakupilo naj bi se veliko brodovje, ki bi bilo izključno v rokah črncev v Ameriki in Afriki. Razširjevalci ideje so stavljali v njeno službo plemenske inštinkte, politična upanja, pohlep in indolence. Ladje naj bi prevažale izseljence v Afriko ter prinašale nazaj afriške produkte, dokler bi ne bili beli narodi prepuščeni samim sebi, da vrše svoje lastno delo ali pa poginejo. Seveda so agitatorji tudi navajali ljudem številke o velikanskih dobičkih.

Načrt je pričel zavzemati definitivne oblike v zadnjem delu leta 1877. Družba je kupila ladjo, s katero naj bi se pričelo z izseljevanjem in to ladjo je družba tudi takoj plačala. Za črnca, ki je živel v notranjosti dežele, ni obstajala nobena razlika v tem, kakšna je ladja, ki ga bo prevedla v Afriko. Potovanje preko morja v deželo enakosti, miru, sreče in bogastva, se mu je zdelo le par dni zabave in novih doživljajev. Nakupljena ladja je bila barka, namenjena za prevažanje sadja med Azori in Bostonom. Vsebovala je 412 ton. Za večino delničarjev je bila to skoro nepojmljiva tonaža in objava, da se nahaja družba dejanski v posesti te ladje, je vzbudila velikansko navdušenje. Ker ni bilo na razpolago nobenega črnca, ki bi bil zmožen navigacije, je bilo treba sprejeti belega moža kot kapitana in tudi dva bela častnika, čeprav se je dalo zagotovilo, da se bo temu nedostatku kmalu odpomoglo. Vsi ostali člani posadke pa so bili črnci ali pa Filipini.

Ko je potalo znano, da se nahaja dejanski v pristanišču Charleston in da se pripravlj na odhod, je prikipelo navdušenje med črnci do svojega viška. Skoro pet tisoč črncev vseh starosti je prihrumelo v Charleston, da zasedejo ladjo, ki je smela po postavi sprejeti na krov le 206 ljudi. Pozneje je postalo znano, da se je številne črnce, ki so prišli v Charleston pregovorilo, da so kupili nadaljne delnice z zagotovilom, da bodo odšli prvi na potovanje v obljubljeno deželo.

Opaziti je bilo velikansko in naravnost usmiljenja vredno zmešnjavo. Družine ki so prodale svoje male farme ali malenkostno lastnino za vsako ceno, katero so mogle dobiti, šledeč vzgledu izvoljenega naroda, so taborile na pomolih.

Tam so sedele molčeče skupine dan za dnevom ter se ozirale na svojo ladjo, ki naj bi jih povedla v skoro nebeški dom, o katerem se jim je pripovedovalo.

Številni so molili neprestano, da bi jih uslišal Bog in da bi prišli na potniško listino, kajti takrat je že postalo znano, da ne bodo mogli iti vsi naenkrat. Voditelji celega podjetja in duhovniki pa so hodili med množicami ter jim pripovedovali, da se bo nakupilo takoj nadaljne ladje in da naj si oni, ki bodo morali ostati, poiščejo dela ter mirno čakajo. Ponižni in miroljubni narod je vse te obljube sprejel za čisto zlato.

Na Velikonočno nedeljo leta 1878 je dvignila barka sidro in odplula. Breg je bil poln črncev, ki so mahali z robci v pozdrav ter peli cerkvene himne. Še predno pa je prišla ladja iz pristanišča, so morali pristaniški uradniki izvršiti sitno dolžnost. Na krovu ladje je bilo najbrž več kot tisoč ljudi, ki so imeli vsi tikete ali delničarske certifikate. Na stotine se jih je izbralo, naložilo na čolne ter odvedlo nazaj na breg. Večinoma so se dobrodušni črnci smejali svoji slabi sreči ter se tolažili z upanjem, da bodejo drugič bolj srečni. Uradniki pa so skrbeli, da niso ločili družin.

Nikdo ni vedel natančno, koliko ljudi je ostalo na krovu. Ljudje so se poskrili po vseh kotih in natančno štetje je bilo popolnoma nemogoče. Ceni pa se število ljudi, vključno otroke, ki so ostali na jadernici, na 450 oseb, torej več kot še enkrat toliko kot dovoljeno po postavi.

Kmalu je seveda zmanjkalo vode in živil. Ker ni nikdo skrbel za zdravnika in cela zdravniška pomoč na ladji je obstajala iz majhne medicinske bakse, katero je imel kapitan za posadko. Ker je bilo celo podjetje napol verskega značaja, so bile opojne pijače prepovedane. Na ekvatorju je bila jadernica za jedernico, a vetrovi so bili zelo neugodni. Na ekvatorju je bila jadernica skozi dvajset dni ustavljena, ker ni bilo nobenega vetra. Potniki so pričeli umirati, najprvo po eden na dan pozneje po dva in trije in tako naprej. V desetih dneh so jih izročili 21 hladnim morskim valovom.

Pojavila se je tudi tropična mrzlica in za vsakega potnika je bilo na razolago le en pint vode za vsakih 24 ur. Hrana je obstajala iz riža, in fižola. Konečno se je pojavil slab veter in tako je prišla barka počasi v angleško pristanišče Sierra Leone.

Kolonijalne oblasti so se takoj zavzele za uboge potnike. Sveža hrana, zdravniška pomoč in novo upanje je napravilo konec nadaljnim smrtnim slučajem. Predno se je zgodilo to, so se ljudje enostavno poskrili po luknjah ter umrli, brez upanja ali tolažbe. Oblasti v Siera Leone so prepovedale odhod ladje z njenimi lastnimi jadri. Zdravniki so namreč izjavili, da bi nadaljnih deset dni na morju pomenjalo smrt vseh mornarjev. Nato pa je prišlo na dan, da ni imelo 400 potnikov na krovu niti toliko denarja, da bi lahko spravili skupaj $600, ki so bili potrebni, da se zavleče ladjo v Monrovijo, glavno mesto Liberije — Kljub temu pa se je barko zavleklo tjakaj.

Nesreča je hotela, da so dobili prebivalci Liberije iz angleških listov utis, da se nahaja kolonija bogatih ameriških črncev na poti v njih deželo. Ko se je barka zasidrala v Monroviji, je bilo treba vse prirojene uljudnosti črnca, da se je prikrilo razočaranje na obeh straneh.

Ko sa zapazili priseljenci od daleč bogato zelenje ob bregu, se jih je lotilo velikansko navdušenje in pričeli so peti himne. Ko pa so šli na kopno, so zapazili v svoje veliko presenečenje in razočaranje, ki je bilo lastno ljudem, vzgojenim v dostojnosti, velike množine svojih bodočih sodržavljanov, možkih in žensk, ki so se popolnoma nagi kopali v morju. Našli so grdo, razpršeno mesto, razpadajoče in napol zapuščeno.

Niti najmanjšega sledu niso zapazili o delovanju prvotnih ameriških črnih kolonistov, ki so prišli v Liberijo. Izvedeli so tudi, da obdelujejo najbolj uspešni farmerji svoja polja s pomočjo sužnjev, katere so dobivali od domačih glavarjev v zameno za par sodov doma skuhanega žganja.

Vest o tem je kmalu dospela v Charleston, kamor se je na ta ali oni način vrnila tudi barka. Tam so jo prodali ter ni nikdar več napravila nobenega potovanja razven kot obrežna barka, ki je vedno menjavala svojo posadko.

Nekako ena tretina izseljencev je umrla v šestih mesecih aklimatizacijske mrzlice ter brezobzirnega zavživanja tujih tropičnih sadežev. O nekaterih nadaljnih izseljencih se je glasilo, da so izginili v divjine ter se pridružili divjim domačim plemenom. Nadaljni pa so si polagoma zopet priborili pot nazaj v Ameriko, v glavnem s pomočjo prijateljev ter svojih prejšnjih delodajalcev.

Le malokateri med onimi, ki so ostali v Liberiji, so uspevali, dočim so drugi živeli iz roke v usta. Liberian Exodus Association je izginila, ne da bi kdo vedel kedaj in na kak način. Nobenega obračuna ni bilo in nobenega pojasnila, kam je izginil nabrani denar.

Podjetje je izginilo brez duha in sluha.

Dunaj, mesto žalosti in trpljenja.

Razmere na Dunaju, ki je bil nekoč najbolj ponosno in najbolj veselo evropsko glavno mesto, nam opisuje kapitan Loch v londonskem Daily Telegraph, ki piše:

— Eden najbolj bistroumnih avstrijskih kritikov dežele je pisal par let pred vojno:

— Kaj bo postalo iz Dunaja? Ali bo sploh kaj postalo? Ali ima kake možnosti?

Številni niso dvomili in ti niso žalostni. Oni pravijo: — Ali varamo same sebe? Mi smo igrali svoj del in smo sedaj zgodovina, lep spomin.. Dajmo umreti v vsej lepoti.

To se je zgodilo, ko je bila Avstro-Ogrska še monarhija. Dandanes pa ni bodočnost Dunaja še nadalje špekulativen problem, s katerim bi se zabavali diletanti. To je zelo resničen problem, kojega rešitev predstavlja glavno vsebino rešitve celega problema nemške Avstrije.

Z drugimi besedami rečeno obstaja problem v tem, kaj bo postalo z mestom, ki šteje skoro dva miljona prebivalcev ter je glavno mesto dežele, ki šteje le malo nad šest milijonov, kaj bo postalo z Dunajem, ki je bil še pred šestimi leti glavno mesto obširne monarhije, ki pa je danes le neznatno veliko mesto v neznatni državi, sovraženi od vseh sosedov.

Danes ni le Dunaj in nemška Avstrija, temveč cela iztočna Evroja v takem stanju neprestanih izprememb, da je vsako prorokovanje glede bodočih razvojev izključeno. Faktorji, ki pridejo pri tem vpoštev, so nepoznani z ozirom na njih bodoče delovanje ter obstajajo iz odnošajev, prvič med Dunajem in avstrijskimi provincami ter iz odnošajev med Avstrijo in njenimi sosedi, ne da bi omenili notranji ekonomski položaj dežele ter končno obliko, katero bo končno dobila iztočna Evropa.

Dunaj je imel v preteklosti veliko važnost le radi svojega zemljepisnega položaja. Ni bil le shajališče za vse narode monarhije, razcepljene sedaj v številne države, temveč tudi posredovalnica med iztokom in zapadom. Bodočnost Dunaja ne bo vsled tega odvisna od naporov njegovega prebivalstva ter notranjega razvoja Avstrije, temveč predvsem od dobre volje ali pa sovražnosti sosednjih držav. V tem leži ključ celega položaja in tega ne moremo dosti pogosto ponoviti.

* * *

Kakšen utis pa napravi Dunaj na obiskovalca, ki pride tjakaj v tej dobi negotovosti? Lahko se reče, da bodo prvi utisi odvisni od ene okoliščine, — če namreč obišče človek Dunaj kot novodošlec al ipa kot človek, ki je poznal mesto v večji ali manjši meri že pred vojno. Temni dnevi zadnje zime, ko je doseglo trpljenje svoj višek in ko je pretežni del prebivalstva hodil sam v gozd po drva, so sedaj spomin in naslednja zima je še daleč. Vroče solnce pali ceste. V sredi mesta so trgovine založene z vsakovrstnim blagom z izjemo živil.

V restavracijah, kamor zahajajo tujci, je dobiti izvrstna jedila za ceno, ki ni nič večja kot se plača za jedila take vrste v restavrantih Pariza ali Londona. Po ulicah je videti dosti dobro oblečenih ljudi in možki izgledajo prav tako dobro oblečeni kot poprej. Taksi kabi in izvoščeki stoje na vseh važnih točkah in konji ter vozniki izgledajo dobro.

Stadt park s svojo restavracijo na prostem ter izvrstno godbo, je vsaki večer poln ljudi, ki skušajo ujeti nekaj svežega zraka, predno gredo spat. Gledišča igrajo kot ponavadi, le da se predstave prično preje kot v prejšnjih časih.

Vsled tega se ni čuditi, če dobi slučajni obiskovalec, ki pride prvikrat v mesto, utis, da so bila pretirana poročila o bedi in da vlada v mestu prosperiteta. Mogoče pa bo ena stvar, vspričo katere bo presenečen. Ne vidi namreč nikdar svežega mleka.

Tekom zadnjih šest let je dobil Dunaj vsajenega izmed karakterističnih znakov Balkana. Nobena stvar ni namreč taka kot izgleda na zunaj. Navidezno blagostanje je le ogrinjalo največje revščine, ne le med nezaposlenimi, temveč tudi med srednjimi razredi, pri katerih ni povečanje dohodkov v nobenem razmerju s povečanjem cen, ki so v pogostih slučajih trideset do štiridesetkrat višje kot so bile v časih pred vojno.

Kaj pa pomenjajo pravzaprav te cene? Par čevljev stane napримer 2000 kron ali približno deset dolarjev ameriškega denarja; ovratnik 35 kron in tako naprej.

Cela stvar je odvisna od kupca samega. Če se mu je stvar dobro obnesla v trgovini, ali če je delavec, kojega plača se je zvišala za več kot 100 odstotkov, potem ga puste nominalne cene v kronah miru. Če pa je profesijonalec, uradnik in prejšnji častnik, potem so vse te stvari tako izven njegovega dosega, da bi bile lahko desetkrat dražje. Za uradnika, kojega plača je znašala pred vojno 600 kron na mesec in dobiva sedaj po 3000 kron na mesec, je nakup para čevljev, ki stanejo 2000 kron sploh nemogoč.

HRVATSKE NOVICE.

Kako se draži na zagrebškem trgu.

Neki vinogradnik je poslal svojega hlapca v Zagreb z naročilom, da proda košaro grozdja. Hlapec je prodal grozdje kg za 14 K, tisti, ki je kupil grozdje od njega, ga je pa prodal kg za 26 K.

Velike poneverbe v Zagrebu.

Savezu biv. seljačkih zadruga je Nikolaj Latas poneveril 250 tisoč kron, ki jih je dobil za nakup koruze. Poneverjeni denar je zakartal.

Zidarski polir Julij Karvatzi je poneveril svojemu delodajalcu firmi Sunko i Jungmann 50,000 K.

Smrtna kosa.

V Zagrebu je umrla Agata grofica Pejačević, rojena grofica Schaffgotsch, v starosti 94 let.

Gospodarski pogin naše Goriške.

Zla sreča spremlja naše Goričane. Prestali so vse vojne grozote v domovini, prenesli vse gorje begunstva po Avstriji in Italiji, in ko so se vračali v opustošena domovja zadelo jih je najhujše: zašli so pod tujčev jarem in izgubili zlato prostost, ki jo ve ceniti samo oni, ki je kdaj skusil suženjske verige, ki so jih prinesli zavratni sovražniki v imenu svobode in kulture! Z laškim gospodarstvom se je pričela v nesrečno Gariško seliti tudi prostna in značilna laška posebnost — miserija, gospodarska beda in gmotna propast ljudstva.

Moderne in visoko kulturne Italije značilna posebnost je svetovno znana: vsaj tristo jih mora robovati in gladovati, da živi eden razkošno in kulturno!

Ta kultura sili v našo solnčno Goriško, ki je imela do vojne veselo in cvetoče gospodarsko življenje, odgovarjajoče vedremu značaju Goričanov in zdravemu prijetnemu podnebju goriške deželice. To kulturo je prinesla v naše kraje ona slavna zmagovita laška armada, katere častniki občudujejo naše bosonoge kmečke punce kot učiteljice ker se sami v svojih kulturnih težnjah še niso vtegnili seznaniti z umetnostjo čitanja in pisanja!

Od kulturne in politične strani se je pritisk "zmagovalcev" na "premagance" prekanjen in brezobziren, a manj uspešen,, ker so naši Goričani politično probujeni in kulturno mnogo bolj izobraženi od novih gospodarjev. Tembolj nevaren je za obstoj našega naroda izpremenjeni gospodarski položaj. Ako ostane naša Goriška v mejah Italije, je nje gospodarski pogin gotov iz dveh razlogov:

1. Slovenska Goriško je po vojni uničena kakor malokatera pokrajina. Najlepši in največji trgi in vasi so porušeni, pokrajina je od Mangarta do morja po najbolj kulturnih krajih za desetletja opustošena Gotovo dobi Italija iz skupnega sklada dovolj sredstev za upostavo po vojni opustošenih ozemelj, in obljub daje v tem pogledu tudi dovolj. Kako bo Italija v resnici našo Goriško odškodovala, so vsi resni spoznavalci Italije na čistem. Očividci, — naši begunci so se o tem prepričali v Mesini. V Mesini, ki je bila pred desetletjem po potresu porušena, je še danes groblje, ljudje bivajo še vedno v barakah. Izginilo pa je med tem še celo onih milijonov lir mirovne vrednosti, ki jih je, ne Italija, marveč ves svet zbral za uzpostavitev Mesine! Ljubezen laške uprave do slovenske Goriške pač ne bo hujša....

2. Goriška je že pred vojno imela svoje gospodarsko življenje naslonjeno na soseščino. Le manjši del Goričanov se je mogel baviti s kmetijstvom v tolikem obsegu, da je naravnost od njega živel. Tolminski kmetje ob Soči, Idrijci in Bači in sosednjem hribovju so pridelovali svoj živež izvečine doma, hkrati pa jim je živinoreja krila druge potrebščine. Tem kmetom vsaj bližnja bodočnost ni tako črna kakor drugim.

Kmet v goriški okolici je prav dobro uspeval, ker je gojil na malem svojem zemljišču obilo vrtnih in zgodnjih poljščin, ki jih je zlahka in za dober denar spravljal v bližnji in daljni svet. Odslej bo položaj skrajno neugoden, bližnji in najboljši trg mu je odrezan, drugod bo brezuspešno tekmoval z laškimi vrtnicami in poljskimi pridelki.

Isto velja za Vipavce in Brice še v večji meri; njih zgodnje sadje in vino — glavna pridelka — sta imela ravno v bližnji Sloveniji najboljše odjemalce. Umevno je da se naših goriških in vipavskih vinogradnikov in sadarjev poloča obup!

Goriška okolica je bila že od nekdaj zelo gosto obljudena, zato se je pridno in delavno ljudstvo pečalo z raznimi dobičkanosnimi obrti. Solkanska mizarska obrt je šla po vsi Levanti, usnjarji in čevljarji iz Mirna in okolice so imeli istotako obilo odjemalce, doma in v Dalmaciji. Solkanski mizarji že zdaj čutijo nedostajanje lesa, zato se njih obrt ne bo mogla povspeti na prešnjo višino. Mirenski kožarji in čevljarji ne bodo imeli več toliko surovin na razpolago, tudi trg za njih izdelke se je zelo skrčil. Trepka usoda čaka renške in šempaske zidarje, ki so razno v Sloveniji in Bosni imeli obilo zaslužka. Drvarji s trnovske planote so hodili kot sezonski tesarji v slavonske in bosenske gozdove in prinašali domov lepe zaslužke. Banjškarji so bili na glasu kot vešči graditelji cest železnic in vodovodov, zdaj bodo morali tekmovati povsod z laškimi delavci. Skromni Kraševec ni mogel živeti od pičle svoje zemlje v neznatnih kotlinah sredi skalnatih goličav, toda zaril se je globlje v rodno skalovje in ril in klesal i znje znani kraški mramor, ki so žnjim gradili palače v Trstu, Ljubljani, na Dunaju in v Budimpešti. Klesarska-kamenarska obrt, razširjena od Sežane do Nabrežine, je začela pešati, ker je kraški mramor zadel ob nevarnega tekmeca — umetni cementni kamen; toda vstrajno marljivi Kraševec si je takoj poiskal nadomestila za svoj zaslužek, delal je v veleindustrijskih podjetjih v Trstu in Tržiču med tednom, ob nedeljah pa počival pri svoji družini na Krasu. Zdaj pa se vsiplje iz Italije neprestano roj za rojem laških sestrandancev v slovensko ozemlje in odjeda rodnim domačinom zadnjo skorjico! Tujec ima v tuji oblasti vso oporo in pomoč, domačin je na svoji rodni zemlji politično brezpraven, gospodarsko propan!

* * *

Iz gorenje kratko, a verno očrtane slike gospodarskega položaja v nesrečni Goriški je razvidno, da je Goriška dobro uspevala, dokler je imela neomejen stik z bližnjimi pokrajinami, ker je tja pošiljala in dobro prodajala pridelke s svojih vrtov, polj, vinogradov in sadovnjakov in ker je izredno pridni Goričan, kot zidar, tesar ali drugačen sezonski delavec dobil povoljnega zaslužka v neposredni soseščini. Razvidno je tudi, da pomeni priklopitev Goriške k Italiji, gospodarska smrt Goriške, ker so ji z laško okupacijo podvezane in prerezane vse glavne žile, ki so jo gospodarsko hranile in vzdrževale pri življenju.

Madžarska vlada dementira vest

o pogajanjih za mobilizacijo čet proti Rusiji. Mi že poznamo staro klerikalno metodo lažnjivega zanikavanja krščansko-socijalnih ne postavnih dejanj, zato priobčujemo "Berliner Tageblatta", ekscerpt tjnih dogovorov med francosko vlado in ogrskim poslanikom Prasznovskim. Iz teh dogovorov je razvidno, da se je Francoska vlada obvezala opremiti na Madžarskem armado 140.000 mož in da bo zato zastopala na ententnih konferencah nekatere madžarske zahteve. Te zahteve so: 1. Madžarska dobi spet zapadno nemško Ogrsko. 2. Celo severno podonavsko ozemlje pripade zopet madžarski suverenosti. 3. Na rumunski meji se izvedejo neki popravki 4. Francoska se obvezuje, da priskoči Ogrski na pomoč v slučaju. da zavdadajo v Nemški-Avstriji komunisti. Madžarske čete bodo smele tedaj zasesti Dunaj. — Ta pogodba je le eden primer velikopotezne akcije, ki jo razvija frnacoska diplomacija v malih državah Srednje Evrope in Balkana. V Bukareštu, Belgradu in Sofiji vodijo pogajanja. Jugoslavija bo baje pomagala Ogrski s topovi (!). Tako so sklenili na tistem znamenitem sestanku pri Vesniču, radi katerega je bilo že toliko krika. Koliko uspeha bodo žela francoska intrigantstva, bo pokazala bodočnost, danes pa ogroža ogrska mobilizirana armada mir cele Srednje Evrope. Pomisliti moramo, da šteje danes ogrska vojska že 120,000 mož in da je naperjena ne proti Rusiji, ampak v prvi vrsti proti — Slovaški. Teleki je, kako rznano obljubil svojih pristašem "aktivno politiko", t. j.: politiko imperijalizma in zopetne osvojitve dežel bivše ogrske krone. Anglija to deloma razume, zato njen odpor proti madžarskim pa delavci.

Otroci, ki hočejo k starišem.

Ameriški Rdeči križ mili mogoče zelo dobro z ruskimi otroci, ki se mude sedaj v New Yorku in katere hoče od tukaj spraviti v Francijo a zdi se nam, da bi se moralo predvsem upoštevati najbolj srčno željo teh otrok, ki hrepene po zopetnem združenju s stariši v Rusiji.

Čudna je usoda, ki je zadela te ruske otroke. Sovjetska vlada jih je odposlala na odpočitek v Sibirijo, a so padli nato v roke sovražnikov sovjetske Rusije, nakar so jih spravili v Vladivostok in od tam v Ameriko.

Treba je priznati, da si je Rdeči križ prizadeval na vse načine napraviti otrokom potovanje tako prijetno in zanimivo kot le mogoče in da je nudil radovednim očetom malih Rusov vse, kar je le bilo mogoče pokazati. Moramo pa dvomiti o tem, da bi mogli vsi najlepši prizori vtešiti hrepenenje teh mladih bitij po starišit, bratih in sestrah v daljni Rusiji Razkritja glede nezadovoljstva teh svetovnih romarjev govore jasno proti taki domnevi.

Protest teh mladih Rusov se obrača proti potovanju v Francijo in to je dokaz za razpoloženje teh otrok. Oni nočejo v Francijo, sovažno deželo, temveč domov, v Rusijo. To hrepenenje je upravičeno naravno in Rdeči križ bi ga moral utešiti, mesto da skuša neskončno daljšati romanje teh nesrečnežev.

Delovanje Naraščaja Ameriškega Rdečega Križa.

V namenu, da "razveseli mladost po celem svetu", vzdržuje Naraščaj Ameriškega Rdečega Križa nad 50 prosvernih in pomožnih ustanov v Albaniji, Belgiji, Kitajski, Čehoslovaški, Francoski, Grški, Italiji, Jugoslaviji, Palestini, Poljski in Rumunski; pri tem ne omenjamo niti sodelovanja z različnimi mladeniškimi ustanovami v Združenih državah in kolonijah.

Naraščaj Rdečega Križa, katerega sestavlja ameriška šolska mladina, ima namen širiti nank o otroški higijeni, da pomaga k strokovni izobrazbi novega naraščaja in da na ta način prinese evropskim narodom sad ameriške izkušenosti ter na vse načine poskuša popraviti po vojni povzročeno škodo, v kolikor je sploh mogoče in to ne sama za sedaj, temveč tudi za bodočnost, širec vse one nauke, ki bodo vstvarili zdrav in podjeten narod. Omejen samo na članstvo ljudskih, župnijskih in privatnih šol v Ameriki, je povsem naravno, da se more delo, katero si je naložil Naraščaj Ameriškega Rdečega Križa, izvršiti samo s pomočjo prosvete. Njegovo pomožno delovanje je samo začasno in poskuša postaviti temelj za trajni skupni mednarodni sporazum in prijateljstvo potom sodelovanja šolskih in prosvetnih ustanov v Evropi.

Med druge načrte v Evropi spada tudi delovanje Naraščaja Rdečega Križa v Jugoslaviji in tako vidimo da jei zbranih 11 dečkov in deklic v Črnigori, ki bodo v jeseni poslani na stroške tega Rdečega Križa na ameriški Robert College in Constantinople Colege for Women. Ta tečaj bo trajal 6 let in kdor bo dovršil vse nauke, se bo vrnil v svoj rojstni kraj kot učitelj. V ta namen je Rdeči Križ določil pol miljona frankov. V Črnigori najbolj potrebujejo izvežbane voditelje. — Zemlja sama še davno nima dovolj prilik za prosveto. Naraščaj Rdečega Križa je mnenja da deželi ni mogoče nuditi nobene boljše ponoči, kot poslati nadebudne učence v ameriške prosvetne zavode iz teh delov Evrope.

Naraščaj Rdečega Križa daje 10 tisoč frankov višji šoli v Podgorici za nakup potrebnih laboratorskih naprav. Najprej se je nameravalo dati denar za zgradbo spalnice, kajti veliko število učencev stanuje daleč od mesta in vzame jim 6 do 8 ur hoda na dan preko hribov, da redno obiskujejo šole. Slednjič pa so prišli do zaslužka, da je laboratorij mnogo bolj potreben, vsled česar bo Naraščaj Rdečega Križa pripomogel, da se bo dajal pouk v fiziki in kemiji kot še nikdar prej.

Sto in in sto črnogorskih sirot je dobilo zavetja, hrane in nauka v sirotišnici, katero je vstanovil Naraščaj Rdečega Križa v bližini Podgorice. Mladino ki je bila najbolj potrebna, sa izbrali zastopniki Rdečega Križa in župan Podgorice. Zgradbo, ki je last države, je podaril župan. Sestoji pa iz dveh poslopij, med katerima je veliko ograjeno dvorišče. To dvorišče služi za igranje po zimi, ker je ograjeno in pokrito. Tu se nahaja tudi veliko poletno igrišče in veliko zemljišče, ki je prikladno za vrt. Domače žene šivajo pod nadzorstvom Rdečega Križa obleko za mladino. Naraščaj Rdečega Križa daje za vzdržavanje te sirotišnice 150 tisoč frankov na leto.

Naraščaj Rdečega Križa vzdržuje za sirote tudi industrijalno in poljedelsko šolo, ki je bila vstanovljena s pomočjo vlade in Ameriškega Rdečega Križa v Danilovgradu. Zdravstveno ministrstvo je dalo zgradbo, katero so Avstrijci za časa vojne rabili za vojaško bolnišnico. Ministrstvo je tudi dalo 100 tisič dinarjev za popravo in opremo. Z darom Naraščaj Ameriškega Rdečega Križa v znesku 150 tisoč frankov so se nakupile kuhinjske potrebščine, oskrbuje se šola, plačajo učitelji in delavci ter hrana in obleka. Danes se tam nahaja 300 sirot. Poučuje se gozdarstvo in poljedelstvo. K šoli pripada tudi okoli 160 akrov obdelane zemlje.

Naraščaj Rdečega Križa je tudi dal 50 tisoč frankov podpore sirotišnici v Nikšiču, kjer se sedaj že nahaja 60 vojnih sirot. To mladino so pripeljali iz ubožnic, kjer so živeli pod zelo neugodnimi in nenaravnimi razmerami skupo z odraslimi sirotami. Župan v Nikšiču je podaril poslopje, z darom Rdečega Križa pa se kupuje hrana, obleka in druge potrebščine.

Naraščaj Rdečega Križa je podaril 50 tisoč frankov za šolo in sirotišnico v Cetinju. Šola se nahaja v bivšem sirotinjskem poslopju, katero je za časa vojne prevzela vojna uprava. Cetinjske žene, ki so obiskovale pred vojno šole, ki so ji hvodili Rusi, delujejo danes kot upraviteljice nove sirotišnice. Šolski poduk se daje po tri ure na dan.

Naraščaj Rdečega Križa je dal 100 tisoč frankov za vzdržavanje sirotišnice v Belgradu. Vsled vojne se nahaja v Srbiji okoli 150 tisoč sirot. Izmed teh oskrbuje belgradska sirotnišnica 300 najpotrebnejših. Mladina se nahaja v zgradbi. ki je prel vojno služila tudi kot sirotišče toda v manjšem obsegu in katero je oskrbovalo skrbsko dobrodelno društvo.

Zgradbe so popravljene in opremljene z vsemi potrebščinami. Poleg drugih naprav spada k zgradbi igrišče za mladino, pa tudi telovadnica za odrasle. Poučuje se v gozdarstvu, čevljarstvu, pletenju košar, krojaštvu in gospodinjstvu. Mladina oskrbuje svoje postelje, umivajo tla, pomagajo zaporedoma v kuhinji in drže sobe v redu. Otroci obiskujejo šole, ki se nahaja v bližini ki pa je tako nabita, da se more poučevati samo pol dne.

V največjem mrazu lanske zime so prišle v malo mesto Vranje, ki se nahaja v južni Srbiji, dve ameriški gospe. Očistili in popravili ste staro poslopje ter ga pretvorile za sirotišnico za 150 najrevnejših vojnih sirot. V bližnji baraki sta napravili kuhinjo. Tu sta dajali po dvakrat vsak dan po 700 kosil sirotam ter razdeljevali kako, riž, mleko ter tudi podpirali matere in dojenčke.

---

ponudbam! Pariški slepci pa ničesar ne vidijo, zato pa mora ostala Evropa biti na straži, zlasti

Koroške novice

Poroka.

Iz Sel poročajo: V nedeljo 25. julija sta si podala roke v zakonsko zvezo Matko Jug, visokošolec-medicine, in Justi Kelih, iz znane narodne družine Zvrh. Mlečnikove. Poročil ju je sošolec ženinov Kristo Košir, katehet boroveljski.

Pogreb.

Iz Tinj poročajo: V soboto 24. julija smo pokopali Luko Uraka podomače Mlinarja v Dravskem dvoru. Bil je več let tinjski župan in načelnik požarne brambe.

Utonil je

v Vrbskem jezeru načelnik orožniške postaje v Ribnici, narednik Josip Korošec. Bil je šele 2 meseca poročen, izredno vesten in laven. Pokopan je bil na Otoku.

Požar.

Iz Šmarjete pri Velikovcu poročajo: V nedeljo 25. julija zvečer ob 10. uri je nastal pri podomače Petru v Čarčah ogenj, ki je v strašni naglici upepelil vsa poslopja in skoro ves inventar. Zgorele so tudi svinje. Rešili so s težavo le govejo živino, ko je ogenj že ponehal, iz obokanega hleva, pa ne vemo, kaj bo ž njo, ker je poškodovana na drobnini. Gospodar je zvest Slovenec in je bil zjutraj na shodu v Velikovcu, popoldne pa na prireditvi v Tinjah, kar mu sedaj vsi brezvestni nemčurji oponašajo. Ker so bili otroci že šli spat in je začelo goreti na skednju, je očividno, da je zažgala hudobna roka. Gospodar trpi grozno škodo, zlasti ker je imel že vse žito (celo del ovsa) spravljeno pod streho. Nima ne živeža, ne obleke, ne orodja, postal je siromak. Nujna pomoč je potrebna.

Most čez Dravo.

V nedeljo 25. julija je bil v navzočnosti velikovškega okrajnega glavarja Kakla blagoslovljen most čez Dravo med Tinjami in Kamenom, ki so ga nemški folksverovci razstrelili, a ga je jugoslovanska vlada zdaj popravila. Potreben je bil skrajno, ker niso imeli zveze s postajo v Rikarji vasi (sedaj Tinje-Kamen) ali pa le po precej dolgem ovinku.

Schönherrjevo dramo

"Žena-vrag" so vprizorili gojenci ljubljanskega konservatorija v Velikovcu. Igrali so lepo in nudili gledalcem dosti umetniškega užitka. Vidělo pa se je, da je treba veliko občinstva za take prireditve šele vzgojiti.

Koncert, ki so ga priredili člani pevskega društva "Ljubljanski Zvon" v Velikovcu dne 24. julija, je jako dobro uspel. Poslušalci so bili jako zadovoljni in pevci so morali nekatere těke ponavljati.

Nemške želje.

Od poučene strani se poroča: Nemci so nameravali v pasu B izvesti občinske volitve ter potem zahtevati, da tudi mi še pred plebiscitom izvršimo občinske volitve v pasu A. Nemci so s tem upali zmagati v nekaterih občinah in s tem dobiti del uprave v svoje roke. To se jim ni posrečilo, ententna (zavezniška) komisija v Celovcu je to nemško nakano odklonila in cela uprava ostane v pasu A. kot doslej, v slov. rokah.

Najstárejši in največji slov. dnevnik v Združ državah

"GLAS NARODA"

(Glasilo J. S. K. J.)

Novice iz vseh delov sveta,
dopisi iz slovenskih naselbin,
novice iz starega kraja,
članki politični, gospodarski,
izvirna poročila iz starega kraja,
črtice, povesti, roman,
šaljivo satirična kolona Peter Zgaga
vsak dan razven nedelj in praznikov.

STANE:

Za vse leto - - -	$6.00
za pol leta - - -	$3.00
za mesto New York za vse leto	$7.00

Najmodernejše vrejena

TISKARNA

ALLIED PRINTING 446 TRADES UNION LABEL COUNCIL NEW YORK CITY

Vabila, okrožnice, plakati, koverte, pisemski papir itd.

Točno in po najnižjih cenah.

Slovenic Publishing Company,

82 Cortlandt Street. New York City.

Žrtva ljubosumnosti.

Novela. — Spisal dr. Stojan.

(Nadaljevanje.)

"Morda je bil kak pes, ki ti je sledil po noči, a tebi se je dozdevalo, da je volk ali celo medved", opomni Vida z zamolklim glasom. Jedva more govoriti, tako je trepetala na celem životu. A ne da bi bila nezgoda Vekoslavova prestrašila ženo, temveč ona se je tresla same bojazni, pomislivši, kaj bi bilo sedaj, ko bi prišel njemož Branko ter našel mladega grajščaka tu o polnoči.

Vekoslav opazi Vidin strah in ter reče:

"To je bil najmanj gotovo volk ali medved, verjami mi. Nikdar v svojem življenju me še ni bilo tako strah kakor nocoj. Še celo ti sama trepečeš pred to pošastjo, a še videla je nisi. Ne boj se, da bi zverina še vrata strla in prišla v hišo. Če gre kdo z menoj, hočem takoj pogledati, kje je. Trije ali siloma tudi dva bi jo že lahko zgrabila in ubila... Ali je Branko doma?"

"Ni ga doma, in tudi posli so šli vsi z materjo vred k polnočnici", odgovori zmučeno Vida na grajščakovo vprašanje. "Zatorej te prosim, Vekoslav, zapusti mojo hišo in hodi domu; ali če tega ne, pa vsaj tja na skedenj ali v hlev, dokler se ne stori dan. Kaj bi si mislil in rekel Branko ter ljudje, ko bi naju našli sama obtorej v hiši?!"

"Kaj si more misliti in reči Branko? Ali naj zapustim v temni noči hišo svoje nekdanje mladostne prijateljice ter se podam v vidno nesrečo!... Nocoj ne morem domu, predno ne pridejo Branko in posli iz cerkve ter me spremijo v grad. Ali bi ti bilo tako ljubo, da me raztrga divja zver? Ali si že celo pozabila na svojega nekdanjega Vekoslava? Poglej mi, Vida, zopet enkrat v obraz in v oči, a milo in srčno. Tudi se malo nasmehni in bodi prijazna kakor nekdaj z menoj!"

Govoreč pa prime Vekoslav Vido za roki ter ji pogleda pomenljivo in iskreno v oči. A ona se mu iztrga iz rok ter stopi k otroku, da bi videla, ali še mirno spi. — Grajščak pa si ve v vsaki neprilíki pomagati ter pristavi:

"Vida, pokaži mi vendar svojega otročeka. Rad bi videl, ali je tudi Grozdanka tako lepa kakor njena mati."

Pri teh besedah pristopi tudi on k zibelki ter ogleduje otroka, šepetaje: "O, da bi bil jaz sedaj tako srečen ter imel lepo dete in krasno družico v svoji grajščini doma! Dal bi vse posestvo za tak dar in srečo. Domišljeval sem si nekdaj, da bom tudi jaz srečen v svoji ljubezni, a zastonj. Vse me je varalo, in sedaj me še oni od svoje strehe tirajo, katere sem nekdaj tako iskreno..."

"Ne govori o tem, Vekoslav!" preseka mu resno Vida besedo. "Meniva se o čem drugem."

"Da, boljše je, da napeljeva svojo govorico na druge, bolj vsakdanje stvari. S tem se vsaj meni velike in nove bolečine tu-le v prsih prihranijo!"

Izgovorivši pa stopi od zibelke potegne iz vrhnje suknje, ki jo je bil odložil na klop, steklenico rdečega vina ter prisede za mizo.

"Glej, Vida, to-le sem si vzel s seboj iz trga. Žlahtnega vinca sem dobil včeraj z Laškega in si ga postavil v klet pri svojem prijatelju. Cesta je zdaj preslaba, da bi ga spravljal na dom. Zatorej sem si ga vzel steklenico s seboj za jutri, ko imamo velik praznik. Ali sedaj ga nočem dalje nositi. Hoja in beg sta me hudo spotila in žeja me."

Nato odmaši steklenico ter nalije dva kozarca, rekoč:

"Na, Vida, zdaj pa sedi tu-le sem za mizo in pokusi laško vince. To ti je kapljica, da je ne dobiš v naši državi take! In potem se zmeniva kaj pametnega. Jaz ti hočem povedati, kako sem živel daleč tam na Laškem, a ti mi razjasnjuj in opisuj srečo zakonskega življenja. Tako bo nama čas hitro pretekel, dokler ne pride Branko domu."

Vida prisede nič hudega sluteč h grajščaku in pokusi vince. Bilo je izvrstno. Takega še ni ona nikdar pila, a tedaj pa tudi ne poznala njegove skrivnostne moči. Na njiju obojih zdravje in na srečno nocojšnjo rešitev Vekoslavovo izpraznita obadva polni kupici. Predno pa poteče par minut, čuti že Vida v sebi neko blaženo slast, nezapopadno veselje in radost. Nova moč prešine njene živce, vinski duhovi ji prevzamejo čute ter se polaste glave in srca.

To čudno vino je razvezalo Vidi jezik in mahoma pregnalo vse hude slutnje iz njene duše. Radostno se pomenkuje sedaj s svojim prijateljem, grajščinskim posestnikom. Navdušeno govori o mladostnih svojih letih, kako sta prijetno in ljubko igrala med seboj, kako se rada imela, da, včasih se še celo v svojem nedolžnem veselju akor brat in sestra objela in poljubila. A to je bilo seveda, pristavila je vselej Vida svojim besedam, le v otročjih letih, ko še človek ne ve razločevati, kaj je mož, kaj žena!

Čim dalje, tem bolj pa so kazali vinski duhovi svojo moč v slabotnem ženskem telesu. Vida se je vtopila v nekdanji zlati svoj čas, ko so jo najlepšo krasotico vsi častili, vsi se ji prilizovali in dobrikali. Pozabila je, sedeča kakor nekdaj zraven Vekoslava, da je sedaj žena in mati, da jo vežejo druge in to svete dolžnosti na moža in otroka.

Tako se čuti Vida omamljena zopet srečno, ko ji jame Vekoslav znova obljubovati svojo ljubezen in prisegati ji neskončno vdanost. Še enkrat napijeta nekdanjemu svojemu prijateljstvu ter izpraznita čaši, napolnjeni vinskega strupa. Tedaj pa Vida kar v lice zažari, a vinski duh prevzame njeno dušo. Žena se čuti kakor dekle, kateremu se klanja bogati grajščak, obljubujoč mu večno zvestobo.

In to zaželjeno, zlodjevo priložnost porabi Vekoslav, prime Vido okoli pasu ter jo nagne toliko k sebi, da se je zdajpazdaj dotikal njenega žarečega lica....

Zunaj pa je tulila burja okoli hišnih oglov, in strašna tema je zakrivala nebeški obok. V sivo meglo je bila zavita zemlja in nebo. In v tej strašni noči divja kakor blazen in obupen čez strm in grm mož mršavih las in prepadlega lica. S ceste krene proti Cvetkovi hiši ter leti na vso sapo, kakor da bi ga gonile strašne nočne pošasti.

Branko ni bil nocoj pri celi božji službi. Prišedšemu v cerkev, jelo se mu je dozdevati, kakor da bi bil grede k polnočnici videl ob cesti pri Pontonijevi grajščini nekoga stati. In res on se ni motil. Bil je Vekoslav, ki je v črn plašč zagrnjen opazoval skrivši, ali ne gredo Cvetkovi z Brankom vred v cerkev k polnočnici. In ta nočna prikazen ni izginila Branku iz mislij in glave. Strašna slutnja in sum se poloti znova njegove duše. On misli, da je bila ona podoba slična Vekoslavu. Branko se ne more premagovati. Še predno se dokonča polovica službe božje, se splazi na tihem iz cerkve in potem hajdi skokoma proti domu.

"Ona sama, Vida sama ga je povabila k sebi nocoj", govori Branko sam s seboj dirjajoč na vso sapo proti svojemu domu. — "Zakaj mi je pa prigovarjala, naj grem z materjo k polnočnici? To je le storila, da bi neopazovana uživala ž njim svoje veselje! — Ni ji bil torej zastonj poslal oni lepi dar iz tuje dežele v spomin in plačilo. In ona mi je nalašč zakrivala njegovo ime, vrezano v zibelko, da me tem lažje prevari in ogoljufa!"

Ta strašna misel mu še bolj pospeši korake. Naposled napne vse svoje moči, da bi ne izgrešil zločinca. Prek polja krene po globokem snegu. Ali ta ga ni zadrževal. Kakor skoči lahnih korakov štirinogata živalica preko majhnih potokov in cestnih rovov, tako je nosila notranja slutnja in bol nesrečnega Branka. On ni čutil, da se mu noge vdirajo v snegu, on ni slišal tuliti burje v nočni temini, le v svojih prsih je občutil, kako mu polje srce, kako razgraja v njegovi duši strast in pohlep po maščevanju. In kakor da bi imel sovražnika pred seboj, vzame svoj veliki žepni nož v desnico ter poskuša, kako ga bo vihteč zločincu zagnal globoko v prsi.

"Ali tega ne! Svojega noža ne oskrunim s krvjo takega zlobneža. Temveč on naj pogine, zadet iz žrela svojega lastnega samokresa. Nisem mu ga bil zastonj vzel in ga tako dolgo shranjeval, misli si Branko. Imam ga še skritega tam v shrambi nad hlevom, in baš za njega prokletca."

V malih trenotkih že prisopiha ves poten na čelu in životu blizu svoje hiše. Od daleč vidi okna mrklo razsvetljena. Tiho se priplazi do ogla. Ne upa si dihati, da bi se ne izdal. Potem pa spleže kakor nočni tat potuhnjen od ogla do okna in ondi se spne pokonci, da bi videl v sobo. A zastonj, zastor je zakrival njegov pogled. Ali čul pa je vendar nerazumljivo šepetanje.

"On je v sobi, on je pod mojo streho", misli si Branko. "Smrt je njegovo plačilo!"

(Pride še.)

ROJAKI, NAROČAJTE SE NA "GLAS NARODA", NAJVEČJI SLOVENSKI DNEVNIK V ZDR. DRŽAVAH.

Vojna in mir na vzhodu.

Spisal Karl Kautsky.

Kakor so različni nazori socijalistov glede boljševiških metod, v eni točki so vsi edini da z veseljem pozdravljajo, ker se je Rusiji posrečilo ubraniti se poljskega napada in vojne od strani entente. Jasno je bilo pač, da države, ki so vojevale proti sovjetski Rusiji, niso storile tega, da bi branile pravice demokracije proti avtokraciji. Meščanski republikanci Francije niso imel prav nobenih pomislekov glede tega: ne le da so imeli mir s carističnо avtokracijo, marveč so se zelo tesno zvezali z njo. In če zdaj vojujejo proti ruski republiki, se to ne godi prav nič zaradiega, da bi ji izprešali tistih dvajset milijard, ki so jih poslali v Rusijo v pomoč carju, da obdrži oblast nad ljudstvom.

Proti sovjetski Rusiji se bore meščanske vlade, ker jo smatrajo za pozicijo proletarske sile in ker obeta, da nje zmagovito stališče jako okrepi samozavest proletarijata vseh dežel, dočim so se nadejale, da se okrepi mednarodna reakcija, če uničijo sovjetsko republiko s silo.

Iz enakih vzrokov so se socijalisti vseh dežel in vseh smeri, tudi če smatrajo boljševiške metode kot usodne, glede vzhodne vojne enodušno postavili na stran ogrožane sovjetske Rusije. Nje zmaga pomeni nedvomno silni dvig samozavesti mezdnega delavstva vsega sveta in obenem znatno pospešenje njih razrednega boja.

Nič manj z veseljem ne pozdravljamo Rusije, ker dokazuje, da ima tiranska oblast ententnih zmagovalcev tudi meje. Vsaka diktatura brez kontrole vodi k nezmernostim in končno k neznosnim in uničujočim razmeram, tudi če so nje povodi popolnoma opravičeni in dobrodošli. Zato smatramo kot edino pravo obliko za konec svetovne vojne mir sporazuma. Končane vojne z uničujočo zmago nasprotnika se nam je zdel vedno grozen, naj bo zmagovalec kdorkoli.

Če danes velesile opažajo, da zadeva njih diktatura na uspešen odpor ter da ne morejo vsemu svetu diktirati svoje muhe, kakor se jim poljubo, mora to jako močno vplivati, da pridejo do spoznanja ter okrepijo opozicijo v njihovih lastnih vrstah proti njih nezmiselni in predrzni politiki. Zlasti sedaj se bo to zgodilo, če Rusi s svoje strani tudi ne bodo v zmagovalni pijanosti skušali izsiliti nepravičen mir. Če se posreči na vzhodu pameten mir na podlagi, ki so jo boljševiki v Zimmerwaldu sami proglasili, samodoločba narodov potem bi končno utegnila pričeti doba svetovnega miru in izhoda iz vojne bede. —

Ne smemo sicer misliti, da se izvede prehod tako naglo. Na množine živil in survin iz Rusije, ki so jih nam tolikokrat obetali, še dolgo ne smemo računati. Zakaj rusko gospodarstvo, zlasti pa ruski promet je mnogo preveč uničen in neorganiziran. Krasin utegne imeti prav, kakor je objavil zadnjič, da bo trajalo še tri leta preden ne bodo ruska mesta več gladovala in prezebala ter deset let, preden bo dosegla Rusija zopet svojo prejšnjo produktivnost.

Pač pa utegne mirovno stanje dovesti do tega, da bodo veliki in dragoceni deli izvenruskega proletarijata prenehali izrabljati svoje moči v poizkusih in posnemanju ruske predpodobe, ker morajo ostati brez uspeha in delavstvo le ovirajo in slabe.

Danes je skoro nemogoče izvedeti polno resnico o Rusiji. Odrezana od nas po vojnem stanju, nima drugega časopisja kot ono vlade. Na javnih shodih smejo nastopati le govorniki, ki imajo oblastveno dovoljenje za to. Kdor je usmljiv, da nagiba k opoziciji, kakor tudi vsakega tujca stražijo policijsko in določajo njegova pota — kako je potemtakem mogoče izvedeti pravo resnico o Rusiji! Pazljivi opazovalec jo utegne sicer spoznati iz izjav vladajoče stranke, toda širna javnost zahteva direktno pojasnila.

Če pride mir, potem postane občevanje z Rusijo svobodneje. Občevanje bo hitro napredovalo in v enaki smeri bo vedno bolj mogoča tudi kontrola. Mnogo Evropjecev iz zahoda se bo izselilo v Rusijo, kjer potrebujejo kvalificirane delovne sile in kjer te pričakujejo izboljšanje svojega položaja. Njih izkušnje same bodo zadostovale, da izvemo resnico o Rusiji.

Na drugi strani pa bodo potom naraščajočega prometa delavci Rusije zopet izvedeli resnico o položaju svojih sodrugov v inozemstvu. Naraščajoči promet in razvoj industrije bosta delavstvo in kmete v ruski državi zopet zbudila k večjemu političnemu interesu in večjemu razmahu politične sile, njih političnega udejstvovanja bo naraščala ter bo z vso gotovostjo odstranjevala oviro za oviro in preplavljala bolj in bolj državo z demokratičnim duhom, ko obenem preneha vojno stanje, ki je bilo vedno najugodneji trenutek za vojaško in meščansko diktaturo.

Tako se bo v Rusiji kakor tudi v ostali Evropi rast proletarske moči in samostojnosti obenem z dvigom industrije in kmetijstva povečala produktivnost ter dovedlo celokupno maso prebivalstva do večjega blagostanja ki bo s tem v svojem boju našlo močno oporo — če se sklene mir in sicer pravičen mir na vzhodu.

Ta "če", to je veliko usodno vprašanje, pred katerim se sedaj svet nahaja. Če se ne sklene pravičen mir, potem grozi, da se izcimi iz vojne na vzhodu zopet evropska vojna, ki bo vse uničila, kar je pustila prva svetovna vojna. Potem utone Evropa v morju krvi in bede ter zapade najgorjemu barbarstvu.

Ali se sklene pravičen mir na vzhodu ali ne, je seveda mnogo odvisno od ravnanja vodilnih državnikov Rusije, ako ostanejo zvesti temeljnim načelom, ki so jih razglasili v Zimmerwaldu.

Toda odločevala ne bo samo Rusija. Nič manj ne bodo odločevale Poljska in ententne sile, ki jo podpirajo in ji svetujejo. Če te ne razumejo znamenja časa, če mislijo gospodje Millerand in Foch in njih vazali preprečiti Rusiji pravičen mir zaradi svoje vladohlepnosti in želje po izkoriščanju ter se nameravajo dalje vojskovati proti njej, potem pada grozovita nesreča, ki bo raztegnila nadaljevanje vojne tudi v njihove dežele, na njih glavo.

Nikdar še ni bilo bolj nujno potrebno kakor prav sedaj, da delavstvo Evrope, zlasti pa ono v deželah zmagovalcev, "nadzira diplomatične akcije svojih vlad in se jim, če je potrebno, tudi upro z vsemi svojimi silami, ki jih imajo na razpolago". Ko je Marks te besede v svoji inauguralni adresi (1864) k programu internacijonale napisal, je bil proletarijat celo v Angliji mnogo preslaboten, da bi program urejstvil. Danes je močan dovolj skoro v vseh odločujočih državah. In danes ne morejo vlade več presenetiti proletarijat, kakor leta 1914. Danes vidi prihajati nevarnost, in se pripravlja, da jo odvrne. In če prodre tako na zahodu kakor na vzhodu pomet, potem še smemo pričakovati, da vendar pride čas miru in vpostavitve socijalistične vzpostavitve, ki se more blagodejno razviti le v miru.

Treba se je boljše poznati

Moderna črtica.

Nikdar nisem obžaloval klavirja, kajti njegovo življenje ni nič bolj veselo kot ono ubogega, pretepanega psa, a prišel je nekoč trenutek, ko bi bil rad na njegovu mestu.

Bilo je gorkega spomladnega večera in odšel sem v park, a pozabil svoj robec na klavirju. To bi mi niti v glavo ne padlo, če bi s potoma ne pričel iskati po svojih žepih. Dotedaj se je moj nos pošteno obnašal in skoro nisem vedel, da ga imam. Kakorhitro pa sem zapazil, da nimam robca, me je že pričelo šegetati v nosu.

Dobro sem se spominjal, da sem pustil robec na klavirju. Tedaj pa bi bil rad na mestu klavirja. Klavir nima nikdar nahoda. Hači — in kihnil sem.

Na srečo se je že mračilo in lahko sem opravil celo stvar ne da bi obračal pozornost nase.

Nekoliko bolj zadovoljen sem nadaljeval svojo pot ter dohitel neko mladenko, ki je bila tako lepa kot mlada. Ko sem jo vprašal, če jo smem spremljati, me ni zavrnila, temveč šla takoj z menoj.

Prišla sva mimo treh klopi, ki so bile že vse zasedene. Četrta klop pa je bila prosta. Sedla sva, nakar sem pričel citirati iz svojega zaklada citatov vse, kar sem vedel o ljubezni. Govoril sem o sledki pesmi Filomele, ki prepeva v grmovju in drugih takih stvareh.

Nato pa sem pričel streljati z večjim topom.

— Gospodična, Mantegazza je rekel nekoč: — Prav tako gotovo kot pada vsako sekundo list z drevesa življenja, prav tako resnično je da se v istem času združi najmanj deset bitij, da nanovo prižgo plamenico življenja. Ob osmih takih bitjih sva šla že mimo in sedaj manjkata še dva ali pa je beseda pesnika neresnična. — Gospodična, ali hočete, da bo stal Mantegazza tukaj kot lažnik?

Ne, tega ni želela. Bila je dobra duša ter vedela, kaj je dolžna človeštvu in Mantegazzi.

Neki parček je prišel mimo naše klopi. Z obžalovanjem je opazil, da je že zasedena. Ta parček je bil užitkar naslednje sekunde, a sedanja je pripadala nam.

Sploh pa sem hotel v klub. Kako bi mogel v klub brez robca? Pričelo me je zopet skrbeti v nosu.

— Hači, — in kihnil sem.

— No zdravje, — je rekla gospodična ter si pričela urejevati lase. Nato pa je vzela nežen robec iz žepa ter si obrisala obraz.

Jaz sem poželjivo zrl na robec, kajti vedel sem, da ima še nadaljnega.

— Gospodična, — sem prosil, — draga, najdražja dušica, pozabil sem doma robec ter moram v klub. Ali bi bila tako dobra ter mi posodila robec?

Tedaj pa se je hladno ozrla vame ter vstala.

— Mi niti v glavo ne pade, — je rekla. — Če hoče dandanes človek dandanes posoditi komu robec, ga mora že tesnje poznati.

Nobene stvar mi ni padla v glavo, s pomočjo katere bi se še tesneje spoznal z njo in raditega sem rekel žalostno:

— Z Bogom.

Nato sem odhitel domov.

POTREBUJEM

dobrega mesarja, ki zna tudi voziti Dodge truck. Oglasi naj se pri Ernestu Hummer, Box 33, Brewster, Ohio. (4-7—9)

†

NAZNANILO.

Sorodnikom, znancem in prijateljem naznanjam žalostno vest, da je dne 24. avgusta za vedno zaspal moj soprog

MARTIN MARINŠEK

v starosti 46 let. Ranjki je zbolel na slepiču in bil 10. avgusta v bolnici operiran, dobil je zastrupljenje krvi in pozneje še pljučnico. Previden je bil s sv. zakramenti in mirno v Gospodu zaspal. Pred odhodom v Californijo je živel dalje časa v svojo družino v New Yorku, kjer je pustil več prijateljev in znancev.

Lahka naj mu bo amerikanska gruda!

Žalujoči soproga in hči:
Theresia Marinscheff,
Gen. Del., Los Angeles, Cal.
(4-7—9)

OGLASIJO NAJ SE

pri upravništvu tega lista brata ANTON in JOŽEF PODGORNIK. Nahajata se nekje v Brooklynu. Pri nas imata pismo iz stare domovine. Nadalje ANDREJ MADON, ki ima pri nas pismo iz starega kraja.

Upravništvo Glasa Naroda.

KRETANJE PARNIKOV

KEDAJ PRIBLIŽNO ODPLUJEJO IZ NEW YORKA.

NEW YORK	11 sept.	Cherbourg
LA TOURAINE	14 sept.	Havre
PRES. WILSON	14 sept.	Trst
N. AMSTERDAM	14. sept	Boulogne
LA LORRAINE	17. sept	Havre
BELVEDERE	18 sept.	Trst
ST. PAUL	18 sept.	Cherbourg
CARONIA	18 sept.	Cherbourg
RYNDAM	22. sept	Boulogne
ROCHAMBEAU	23 sept.	Havre
LAFAYETTE	24 sept.	Havre
COLUMBIA	28 sept	Trst
MAURETANIA	30 sept.	Cherbourg
LA SAVOIE	1 okt.	Havre
PHILADELPHIA	2 okt.	Cherbourg
REGINA	6 okt.	Genoa
FRANCE	6 okt.	Havre
ARGENTINA	7 okt.	Trst
NEW YORK	9 okt.	Cherbourg
AQUITANIA	12 okt.	Cherbourg
LA TOURAINE	12 okt.	Havre
LA LORRAINE	15 okt.	Havre
LAFAYETTE	23 okt.	Havre
ROCHAMBEAU	28 okt.	Havre
MAURETANIA	28 okt.	Cherbourg
LA SAVOIE	30 okt.	Havre
RE. d'ITALIA	30 okt.	Genoa
AQUITANIA	2 nov.	Cherbourg
PRES. WILSON	3 novembra	Trst
PESARO	6 nov.	Genoa
IMPERATOR	11 nov.	Cherbourg
REGINA	4 dec.	Genoa

Glede cen za vozne listke in vsa drugo pojasnila, obrnite se na tvrdko

FRANK SAKSER
82 Cortlandt St. New York

Cosulich črta

Direktno potovanje v Dubrovnik (Gravosa) in Trst.

PRES. WILSON .. 14. septembra
2. razred, $220 — 3. razred, $130 in $5. davka.

BELVEDERE .... 18. septembra
2. razred, $200 — 3. razred, $100 in $5. davka.

Potom listkov, izdanih za vse kraje v Jugoslaviji in Srbiji.
Razkošne ugodnosti prvega, drugega in tretjega razreda.
Potniki tretjega razreda dobivajo brezplačno vino.

PHELPS BROTHERS & CO.
Passenger Department
4 West Street New York

WSS WSS WSS WSS WSS WSS

Severova zdravila vzdržujejo zdravje v družinah.

Tiho trpeče.

Mnoge žene in mlada dekleta trpe natihoma od bolezni svojega spola. Take bolezni se ponavadi kažejo potom bolečin v križu, na strani, v ledjih ali spodnjem delu trebuha, večkratnem glavobolu, vročem in hladnem spreminjanju po telesu.

Severa's Regulator

(Severov Regulator) je pravilno zdravilo za odstranjenje teh bolečin in za popravo nerednosti vsled katerih trpe žene in dekleta. To zdravilo je bilo znano in rabljeno mnogo let z najboljšim uspehom. Dobite ga pri vašem lekarju. Bodite previdni, da dobite sigurno "Severjevega". Cena $1.25 in 5c davka.

W. F. SEVERA CO.
CEDAR RAPIDS, IOWA

LLOYD SABAUDO 3 State Street New York

Prihodnje odplutje iz New Yorka parnik na 2 vijaka REGINA d'ITALIA 5. oktobra.
Izdajajo se direktni vozni listki do vseh glavnih mest v Jugoslaviji.
Brezplačno vino potnikom 3. razreda.

French Line

CAMPAGNIE GENERALE TRANSATLANTIQUE

V JUGOSLAVIJO PREKO HAVRE

FRANCE	9. septembra
TOURAINE	14. septembra
LORRAINE	17. septembra
ROCHAMBEAU	23. septembra

Hitri parniki s štirimi in dvema vijakoma.

Posebni zastopnik jugoslovanske vlade bo pričakal potnike ob prihodu naših parnikov v Havru ter jih točno odpremil, kamor so namenjeni.

Parniki Francoske črte so transportirali tekom vojne na tisoče čehoslovaških vojakov brez vse nesreče.

Za šifkarte in cene vprašajte v
DRUŽBINI PISARNI, 19 State St., N. Y. C
ali pa pri lokalnih agentih.

Grska narodna parobrodna zveza

Potniški prekooceanski parnik na dva vijaka in dva dimnika

"Patris" pluje naravnost iz New Yorka v Dubrovnik

pondeljek dne 13. septembra.

Cene v Dubrovnik so:

Prvi razred	$250.)	
Drugi razred — Promenaden prostor	$215.)	Pristevši $5.00
Drugi razred — srednji prostor	$195.)	davek.
Medkrov	$125.)	

Obrnite se za vožnji listek na naše zastopnike ali pa naravnost na glavni urad.

N. GALANOS & CO. 20 Pearl St., New York, N. Y.

ANCHOR LINE

Parnik "Italia"
odpluje
23. septembra
naravnost v Dubrovnik in Trst.

Za tretji razred v Dubrovnik $125.00
Za tretji razred v Trst $100.00
in $5. vojnega davka.

V vašem mestu ali bližini je lokalni agent.

Cunard Line

Parnik 'Saxonia'
odpluje
30. oktobra
v Plymouth, Cherbourg in Hamburg.

V vašem mestu ali bližini je lokalni agent.

COLUMBIA GRAMOFONE

OD $35.50 — $350.00
— VELIKA ZALOGA — PLOŠČ V VSEH JEZIKIH. BREZPLAČNE CENIKE DOBITE PRI:

VICTOR NAVINŠEK, 331 Greeve St., CONEMAUGH, PA.

Svečenik in detektiv.

Detektivski roman. — Angleški spisal G. K. Chesterton.

Za "Glas Naroda" priredil G. P.

9 (Nadaljevanje.)

Žar fanatika je zaplamtel v očeh Valentina in s skrčenimi pestmi je stopil proti duhovniku.

— In mogoče, — je zakričal s pekočim roganjem v glasu, — mogoče se je pečal tudi z mislijo, da zapusti ves denar vaši cerkvi?

— To je že mogoče, — je odvrnil duhovnik priprosto.

— V tem slučaju, — je zakričal Valentin s strašnim smehom, — bi lahko v resnici dosti vedeli o njem, o njegovem življenju in njegovi....

Stotnik O'Brien je položil svojo roko na rame Valentina.

— Pustite to obrekljivo klepetanje, Valentin, — je rekel, — kajti drugače bo mogoče zopet prišel govor na sabljo.

Valentin je vsprićo trdnega, a ponižnega pogleda duhovnika, zopet dobil nazaj svojo hladnokrvnost.

— No, — je rekel na kratko, — privatna mnenja drugih ljudi lahko čakajo. Vi, gospoda moja, ste vezani vsled obljube, da ostanete tukaj. Ivan vam bo sporočil vse nadaljnje, kar je važno. Jaz se moram lotiti dela ter obvestiti oblasti. Stvari ne moremo še nadalje prikrivati.... Jaz bom v svoji sobi pri pisanju, če bi prišlo kaj novega vmes.

— Ali je še kaj novega, Ivan? — je vprašal doktor Simon, potem ko je načelnik policije zapustil sobo.

— Le še nekaj, mislim, — je rekel stari služabnik in na njegovem čelu so se pojavile gube, — a to je važno v gotovem smislu. Tiče se namreč onega, katerega ste našli v travi.

Pri tem je pokazal na veliko črno oblečeno truplo in na rmeno glavo.

— Iznašli smo, kdo je pravzaprav.

— Ali res? — je vprašal presenečeni zdravnik.

— Imenoval se je Arnold Becker, — je pojasni Ivan, — čeprav se je skrival za številnimi drugimi imeni. Bil je neke vrste postopač in znano je, da se je mudil tudi v Ameriki. Tam je prišel v stik z Brayne-om. Mi sami nismo imeli dosti opravka z njim, kajti deloval je predvsem v Nemčiji. Seveda smo bili v zvezi z nemško policijo. Čudno pa je bilo, da je imel brata-dvojčka, po imenu Louis Becker, s katerim smo imeli dosti posla. Šele včeraj pa se nam je zdelo potrebno obglaviti ga. Čudoviti slučaj je, gospoda moja, a ko sem videl tega dečka ležati v travi na vrtu, sem čutil največji udarec v svojem življenju. Če bi ne videl s svojimi lastnimi očmi obglaviti Louis Becker-ja, bi prisegel, da je Louis Becker oni, ki je ležal v travi. Nato mi je takoj padel v glavo njegov brat-dvojček v Nemčiji in ko sem zasledoval to nit....

Ivan je prenehal govoriti in to iz povsem enostavnega razloga, ker ga ni nikdo poslušal. Stotnik in zdravnik sta oba strmela v očeta Browna, ki je bil skočil pokonci ter se pritiskal na senci kot človek, katerega prime nenadna in huda bolečina.

— Stojte stojte — je zakričal. — Le eno minuto, kajti celo stvar vidim na polovico. Ali mi bo dal Bog moč? Ali bo moj razum vse izprevidel? Pomagaj mi, nebo. Drugače sem bil dober v glavi. Preje sem znal ponoviti vsebino vsake strani Akvinata. (Tomaža Akvinskega.) Ali bo razpočila moja glava, — ali pa bom videl? Sedaj vidim le napol.

Zakopal je glavo v svoji roki ter stal nepremično, dočim so navzoči strmeli vanj.

Ko so roke očeta Browa zopet padle navzdol, je nosil njegov obraz izraz obraza nedolžnega otroka. Globoko je zavzdihnil ter rekel:

— Rešimo to zadevo čimpreje mogoče. To bo najhitrejši način, kako se prepričati o resnici.

Obrnil se je proti zdravniku.

— Dr. Simon, vi ste močna glava in čul sem vas danes zjutraj staviti onih pet težkih vprašanj glede te zadeve. Če jih še enkrat stavite, bom odgovoril nanje.

Dr. Simonu je padel ščiper z nosa, a odgovoril je takoj:

— Prvo vprašanje se je glasilo, zakaj je človek ubil drugega s tako težko sabljo, ko bi vendar lahko storil isto z bodalcem.

— Z bodalcem ni mogoče obglaviti človeka, — je odvrnil oče Brown mirno, — a pri tem umoru je bilo obglavljenje bistveno.

— Zakaj? — je vprašal O'Brien, ki se je pričel zanimati.

— In naslednje vprašanje, — je nadaljeval oče Brown.

— Zakaj ni dotični zakričal ali dal sploh kak glas od sebe? — je vprašal zdravnik. — Sablje so na vrtu nekaj neobičajnega.

— Veje, — je odvrnil duhovnik zamišljeno ter se obrnil proti oknu, ki se je odpiral na pozorišče umora.

— Nikdo ni pazil na to točko, namreč na vejice. Zakaj bi ležale tam na travi, tako daleč od drevesa? Ni se jih odsekalo, temveč odtrgalo. Morilec je zaposlil svojo žrtev s par triki s sabljo s tem, da je žrtvi pokazal, kako zna vejico sredi zraka presekati na dva dela ali kaj sličnega. Potem, ko se je njegov sovražnik sklonil, da vidi uspeh, je prišel nem udarec in glava je padla.

— No, — je rekel doktor, — to zveni vrjetno. Moja dva naslednja vprašanja pa bodo vsakega presenetila.

Duhovnik je stal še vedno zamišljen ter se oziral skozi okno.

— Vi veste, da je bil celo vrt zaprt kot brezzračni prostor, — je nadaljeval zdravnik. — Dobro, kako je prišel tujec na vrt.

Ne da bi se obrnil, je odgovoril mali duhovnik.

— Nobenega tujega človeka ni bilo na vrtu.

Nastal je molk in nenadni izbruh otroškega smejanja je prekinil napetost. Gorostasnost pripombe Browna je napotila Ivana do javnega roganja.

— Torej nismo včeraj, — je zakričal, — privlekli velikega človeka na zofo? On torej sploh ni prišel na vrt?

— Prišel na vrt! — je ponovil Brown ter se še bolj zamislil. — Ne, ne cel.

— Za vraga, — je rekel doktor, — človek ali pride na vrt ali ne pride.

— Ni povsem potrebno, — je rekel Brown z žalostnim smehljajem. — Kakšno pa je vaše naslednje vprašanje?

— Vi ste pač bolni, — je rekel dr. Simon ostro. — Če hočete pa bom vseno stavil naslednje vprašanje. Kako je prišel Brayne iz vrta?

— On ni prišel iz vrta, — je odvrnil duhovnik ter pri tem še vedno gledal skozi okno.

— Ni prišel iz vrta? — je zakričal doktor.

— Ne cel, — je potrdil oče Brown.

Dr. Simon je v svoji besnosti udaril s pestjo po mizi.

— Človek ali pride iz vrta ali pa sploh ne pride, — je zakričal.

— Ne v vsakem slučaju, — je odvrnil Brown.

Dr. Simon je nestrpno skočil na noge.

— Jaz nimam časa za tako brezsmiselno klepetanje, — je rekel jezno. — Če ne morete uvideti, da je človek ali na eni strani zidu ali pa na drugi, potem vas ne bom še nadalje nadlegoval, oče.

— Doktor, — je rekel duhovnik zelo prijazno, — midva sva bila dosedaj vedno dobra prijatelja. Radi tega starega prijatelja vas prosim, da še nekoliko potrpite ter stavite svoje peto vprašanje.

Nestrpni Simon je omahnil na stol ter rekel nakratko:

— Glava in tilnik sta bila na čuden način odrezana. Videti je kot da se je to zgodilo po završeni smrti.

— Da, — je rekel duhovnik ter ostal nepremično na mestu, — storilo se je tako, da bi vi napačno domnevali, kar ste tudi storili. Zgodilo se je, da ste samoposebi umevno domnevali, da je glava spadala k telesu.

Skrajna meja razuma, kjer se pojavijo vse gorostanosti, se je pričela pojavljati pri O'Brienu. Čutil je kaotično navzočnost vseh vitezov in morskih deklic, katere je proizvedla nenaravna domišljija ljudi. Glas, ki je bil starejši kot oni njegovih pradedov, mu je šepetal v uho: — Drži se vstran od velikanskega vrta, kjer raste drevo z dvojnim sadom. Izogni se skrivnostnemu vrtu, kjer je umrl mož z dvema glavama. Kljub tem simboličnim spominom pa je bil njegov francoski razum svež in pozoren ter neverno se je oziral na malega duhovnika.

Oče Brown se je končno obrnil in celo v senci, v kateri je stal, je bilo videti, da je njegovo lice sivo kot pepel. Kljub temu pa je govoril popolnoma razumno.

— Gospoda, — je rekel, — vi niste našli na vrtu tujega trupla Becker-ja. Sploh niste našli nobenega tujega trupla. Kljub pozivu dr. Simona na razum trdim še vedno, da je bil Becker le deloma navzoč. (Pri tem je pokazal na truplo.) Vi niste nikdar v življenju videli tega moža. Ali ste pa mogoče videli tega?

Hitro je potisnil veliko rmeno glavo na stran ter postavil na njeno mesto glavo z belimi lasmi. In glej, pred vsemi je ležal dobro znani Julij K. Brayne.

— Morilec, — je nadaljeval oče Brown mirno, — je odsekal glavo svojega nasprotnika ter vrgel nato meč preko zida. Bil pa je preveč prebrisan, da bi vrgel proč le sabljo. Vrgel je tudi glavo preko zida. Nato mu je bilo treba postaviti drugo glavo na truplo in vi vsi ste smatrali za človeka za nekega drugega.

— Postavil drugo glavo? — je menil O'Brien. — Katero drugo glavo? Glave vendar ne rastejo na grmovjih.

— Ne, — je odvrnil oče Brown mirno ter se oziral pri tem na svoje čevlje. — Najti pa je kraj, kjer rastejo glave. Rastejo v košari gilotine, poleg katere je nekako eno uro pred umorom stal Valentin, načelnik pariške policije. O, prijatelji moji, poslušajte me le še eno minuto, predno me raztrgate na koščke. Valentin je pošten človek, če se lahko imenuje zatelebanost v sporno zadevo poštenost. Ali niste nikdar videli v njegovih mrzlih in sivih očeh, da ni popolnoma pri razumu? On bi storil vse, prav vse, da zlomi to, kar imenuje praznoverje križa. Za to se je boril in potem je hrepenel ter sedaj izvršil celo umor. Nešteti milijoni Brayne-ja so bili dosedaj razdeljeni med tako številne sekte, da so mogli le malo motiti ravnovesje stvari. Valentin pa je čul govorico, da se nagiba Brayne, kot tako številni drugi mirni skeptiki, na našo stran in to je bilo nekaj povsem drugega. Brayne je hotel obubožani cerkvi Francije pomagati z velikanskim bogastvom. Hotel je celo plačevati stroške za šest nacijonalističnih listov. Bitka je bila na gotovi točki že ustavljena in to je vspodbudilo fanatika. Sklenil je spraviti milijonarja s poti in to je storil na tak način kot človek lahko pričakuje, da bo izvršil največji detektiv umor. Vzel je pod kriminološko pretvezo odrezano glavo Becker-ja ter je prinesel v svojem uradnem kovčegu s seboj domov. Imel je zadnji spor z Brayne-om, katerega pa lord Galloway ni poslušal do konca. Potem ko je podlegel, je povedel svojega gosta na vrt, govoril z njim o borilni umetnosti sekal vejice in....

Tedaj pa je skočil Ivan pokonci.

— Vi norec, — je zakričal, — takoj pojdete k mojemu gospodu —

— Saj se ravnokar hotel iti tja, — je rekel duhovnik resno. — moram ga naprositi, naj se izpove in tako dalje.

Pri tem ko so vlekli nesrečnega Browna kot talca pred seboj, se vsi vdrli v mirno delavno sobo Valentina.

Veliki detektiv je sedel pri svoji mizi, navidezno preveč zaposlen s svojimi delom, da bi zapazil prihod ljudi. Obstali so za trenutek, dokler ni neka čudna okoliščina napotila zdravnika, da je stopil bližje. En sam pogled mu je zadostoval. Poleg komolca Valentina je ležala mala škatljica s pilulkami in Valentin je sedel mrtev v svojem stolu. Na mrtvem licu samomorilca je ležalo nekaj več kot pa enostavni ponos Katona.

(Dalje prihodnjič.)

GROZDJE, GROZDJE IZ KALIFORNIJE.

PAZITE, zdaj je najboljša prilika naročiti grozdje za to leto, ga dobite naravnost iz vinograda v svojo hišo.

Naše cene so za vas kakor za vsakega prekupca. Zakaj bi potem pustili, da drugi za vas naročajo, ki zamorete sami, kot trgovci. **Naročite še danes in prihranili boste na vsaki toni od $30.00 do $50.00,** pozneje bodo cene grozdju precej višje.

Sedanje cene so: $80.00 in več kakoršna je vrsta grozdja.

Denar pošljite po bankovnem čeku na:

GREAT WESTERN GRAPE COMPANY,
307 Morewood Bldg. E. E. Pittsburgh, Pa

30 dnevna ponudba

za one, ki žele 14-karatne zlate ure. Imam jih od $30, naprej. Verižice od $15. naprej. Ker imam ogromno zalogo še iz prejšnjih časov, prodajam tako poceni. Vsak se lahko sam prepriča, ko blago dobi. Pišite, kaj želite in jaz vam pošljem C. O. D. Tako zamorete blago videti ob času sprejema. Prodajam srebrne in pozlačene ure po primernih cenah. Pozlačene verižice Jednotini in drugi priveski od $2. naprej.

M. POGORELC
7 W. Madison Street Room 605 Chicago, Ill.

ROJAKI, NAROČAJTE SE NA "GLAS NARODA", NAJVEČJI SLOVENSKI DNEVNIK V ZDR. DRŽAVAH.

POZOR, ROJAKI!

Varujte se ptička RUDOLFA ZIDARJA iz McKinley, Minn. Ta lopov samo gre okoli rojakov po naselbinah in deluje vsakovrstne kupčije; ko hitroma dobi brezplačno, potem ste dobri, dobili ne boste od njega potem gotovega denarja. Ako mu pa še prilika donese, pa tudi izmakne rad, posebno kakšne nepostavne reči. Jaz spodaj podpisani sem priča in še par drugih imam, zato rojake še enkrat opozorim, varujte se zgoraj imenovanega! — Chas. Štrukelj, Gilbert, Minn. (3-7—9)

VABILO

na plesno veselico, katero priredi **Slov. Del. Victor Godba dne 11. septembra v Conemaugh, Pa.** Pričetek ob 7. uri zvečer v dvorani sv. Alojzija. Vstopnina za moške 50¢; dame so proste. Igrala bo lastna godba pod vodstvom Mr. Victor Navinšeka. Torej se vabi vse rojake in rojakinje iz okolice Johnstowna, da s tem nam priskočijo na pomoč ter z nami žrtvujejo za reč, ki je v ponos nam vsem Slovencem. Obenem se moramo zahvaliti tudi vsem tistim, ki so darovali večje svote, da smo s tem zamogli si nabaviti zadostno število inštrumentov. Štejemo si vse tiste, ki nas obiščejo, kot naše prijatelje godbe in radi tega se bomo tudi mi ob vsaki priliki izkazali kot vaši prijatelji. Na veselo svidenje v soboto 11. septembra! Odbor.

(3-7—9)

SUHO GROZDJE

importirano iz starega kraja
22 centov funt.
Bokca 50 funtov $11.00
Posebne cene na veliko.
BALKAN IMPORTING CO
51-53 Cherry Street
New York, N. Y.
naročilom pošljite $3. v naprej

IMPORTIRANE BRINJEVE JAGODE
Najboljše vrste
Vreča 130 funtov $13.—
K naročilu priložite Money Order.
MATH. PEZDIR
Box 772, City Hall Sta.
New York, N. Y.

SANTAL CAPSULES MIDY

Ozdravi katar mehurja in odstrani vse v 24 urah.
Vsaka pilula nosi ime MIDY
Varujte se ponaredb
Po prodaj v vseh lekarnah

Doctor Moy ---

Je uspešno zdravil naduho, božjast, krajevno otrpnost, padavico ter srčne, jetrne, ledične ali pljučne bolezni, bolečine v želodcu, bolečine v prsih, vnete oči, noge, roke ali križ, otekljaje, revmatizem, kožne bolezni, izpuščaje, ogrce, oslabelost, moške in ženske bolezni, slabo kri, brez operacije v najkrajšem času po najnižji ceni. Poskušajte in se prepričajte.

DOCTOR JIN FUZY MOY
308 Grant Street Pittsburgh, Pa.
Uradne ure: ob delavnih, od 9. dopoldne ... Ob nedeljah in praznikih: od 9. dopoldne do 6. zvečer. ... ine do 1. popoldne.

Dr. Koler
SLOVENSKI ZDRAVNIK
638 Penn Ave. Pittsburgh, Pa.

Dr. Koler je najstarejši slovenski zdravnik, specialist v Pittsburghu, ki ima 28-letno prakso v zdravljenju vseh moških bolezni.

Zastrupljenje krvi zdravi s glasovitem 606, ki ga je iznašel dr. prof. Erlich. Če imate mozolje ali menurčke po telesu v grlu, izpadanje las, bolečine v kosteh, pridite in očistil vam bom kri. Ne čakajte, ker ta bolezen se naleze.

Vse moške bolezni zdravim po najnovejši metodi. Kakor hitro opazite da vam prenašuje zdravje, ne čakaj, temveč pridite in jaz vam ga bom zopet povrnil.

Hydrocele ali vodno kilo ozdravim v 24. urah in sicer brez operacije.

Bolezni mehurja, ki povzročajo bolečine v križu in hrbtu in včasih tudi pri puščanju vode, ozdravim s gotovostjo.

Revmatizem, trganje, bolečine v ekline, srbečico, škrofle in druge kožne bolezni, ki nastajajo vsled nečiste krvi, ozdravim v kratkem času ... potrebno ležati.

Uradne ure: vsak dan od 8. ure zjutraj do 8. zvečer; v petkih od 8. zjutraj do 5. popoldne: ob nedeljah od zjutraj do 2. popoldne.

NAZNANILO

Prof. dr. BAER, špecialist nad 30 let

in več let znan v Pittsburghu ter okolici se je preselil v svoj nov urad na 534 SMITHFIELD ST., Pittsburgh. Če pridete v mojo pisarno, se boste prepričali, da je to najboljše vrejena pisarna, kar ste jih kdaj videli. Nabavil sem si vse moderne in znanstvene aparate v dobrobit mojih bolnikov. Če potrebujete preiskušnjo krvi, kemično analizo vode, preiskavo z X-žarki, ali karkoli zahtevate, sem jaz v stanju, da Vam postrežem. Jaz imam svojo lastno lekarno, napolnjeno z najboljšimi evropskimi in ameriškimi zdravili.

Za krvne bolezni uspešno uporabljam Ehrlichov 606. Zdravljenje revmatizma, jetrnih, ledičnih, mehurnih in želodčnih bolezni ter zdravljenje moških bolezni je moja špecijaliteta. Ne izgubljajte časa z drugimi. Izvejte v vašem lastnem jeziku resnico o vašem slučaju ter ozdravite. Uradne ure: Vsak dan od devetih dopoldne do šestih zvečer. V sredo in soboto od devetih dopoldne do osmih zvečer. V nedeljo od desetih dopoldne do ene popoldne.

PROF. DR. BAER, špecijalist 534 Smithfield St.
Pol bloka od šeste Avenue. PITTSBURGH, PA.

Veliko zmanjšanje cen
Grozdju! Grozdju! Grozdju!

Suho, importirano iz starega kraja. Najboljša vrsta 100 funtov $24.00 druga vrsta 100 funtov $21.00
MOŠT, svežega grozdja 51 gal $62.50. MOŠT, svežega grozdja 26 gal $40.
Zdravilno vino Ferro China 12 steklenic $18.00.
Naročite, dokler je čas, ker so vse cene veljavne le za kratek čas. Posebna cena na debelo. Denar se pošlje v priporočenem pismu ali po Money Orderu.

S. KUCICH
Dalmatian Cal. Grapes Co.
66 CORTLANDT STREET NEW YORK CITY

Potrebuje se 100 premogarjev!

Največje majne v Upshur County.
Največje plače v državi West Virginia.
Naši možje zaslužijo 3 do 5 sto dolarjev na mesec.
Zgradili smo nove hiše in jih nanovo opremili. To nam omogoča zaposliti še sto delavcev.
Če ste tujec in če iščete prostor, kjer lahko napravite velik denar, pridite takoj.
Naš premogorov je šest čevljev visok in imamo stalno delo.
Mi imamo dobre šole in katoliško mašo vsako nedeljo. Priglase naj se samo tujezemci.
C. T. GRIMM, Gen. Supt., Buckhannon River Coal Company, Adrian, W. Va.

Nuga-Tone

Uspeh v dvajsetih dneh ali se vam pa vrne denar.

Proizvaja bogato rdečo kri, močne stanovitne živce, življenja polne možke in ženske.

Če ste slabega zdravja in pri slabi moči, če se vam spomin mrači in vaše telo mrači, če ste se že naveličali jemati pomirljiva in narkotična sredstva, potem poskušajte Nuga-Tone, in izprevideli boste, kako čitro se boste čutili drugačnega človeka! Devet desetin človeških bolezni, kot izpehavanje, anamija, revmatične bolezni, glavobol, nevralgija, naprimer slabi tek, neprebava, vetrovi in koleanje, zaprtje, pomanjkanje energije, pomanjkanje živahnosti, nervoznost, nespečnost, izhaja iz pomanjkanja živčne moči, redke zvodenele krvi in slabe krvne cirkulacije.

Vsak ud, vsako delovanje telesa je odvisno od živčne sile za svoje življenje in delovanje. Živčna moč je poglavitna stvar za želodec, jetra, ledice, drob, utripanje srca in krvno cirkulacijo. Nuga-Tone je najbolj uspešno zdravilo za nervozne in fizično izdelane. Zakaj? Ker sestoji iz osmero važnih sestavin, ki vračajo zdravje ter jih predpisujejo najslavnejši zdravniki. — Nuga-Tone je bogat na železu in fosforju — ter je hrana krvi in živcem.

Nuga-Tone proizvaja življenje v jetra, ter ojačuje čreva, da redno deljujejo. Oživlja ledice ter izganja iz njih strupene sestavine. Nič več vetrov in koleanja, težke sape in pokvarjenega jezika. Nič več bolečin in bolezni! Nuga-Tone daje čudoviti tek, dobro prebavo, stanovitne živce ter zdravo okrepčujoče spanje. Nuga-Tone obogati kri, uredi krvno cirkulacijo ter prižene žarenje zdravja na lice in jasnost v oči. Gradi močne in postavne može, zdravejše in krasnejše ženske. Nuga-Tone ne vsebuje omamljivih sredstev, ne zdravil, katerih se človek navadi. Zavit je v pripraven zavojček. Pokrit je s sladkorjem, ugodnega okusa, ugoden za jemati. Poskušajte ga. Priporočili ga boste vsem svojim prijateljem.

NAŠA POPOLNA GARANCIJA.—Cena Nuga-Tone je en ($1.00) dolar za steklenico. Vsaka steklenica vsebuje devetdeset (90) tablet, polno mesečno zdravljenje. Vi lahko kupite šest škatelj, šestmesečno zdravljenje za pet ($5.00) dolarjev. Jemajte Nuga-Tone dvajset (20) dni. Če niste zadovoljni z uspehom, vrnite preostanek zaeno s škatljo in mi vam bomo takoj vrnili denar. Vidite, da ne morete izgubiti niti penija. — Mi prevzamemo riziko. Nuga-Tone je na prodaj pri vseh dobrih lekarjih po enaki ceni in enaki garanciji.

KO NAROČATE, SA POSLUŽITE TEGA KUPONA.
NATIONAL LABORATORY, S. 20, 537 So. Dearborn St., Chicago, Ill.

Gospodje:—Prosim, dobite priloženo.................za kar mi pošljite.................steklenic Nuga-Tone.

Ime ....

Cesta in štv. ali R. F. D. ....

Mesto.............................. Država ....

DOCTOR LORENZ

EDINI SLOVENSKO GOVOREČI ZDRAVNIK
ŠPECIJALIST MOŠKIH BOLEZNI
644 Penn Ave PITTSBURGH, PA.

Moja stroka je zdravljenje akutnih in kroničnih bolezni. Jaz sem že zdravim nad 23 let ter imam skušnje v vseh boleznih in ker znam slovensko, zato vas morem popolnoma razumeti in spoznati vašo bolezen, da vas ozdravim in vrnem moč in zdravje. Skozi 23 let sem pridobil posebno skušnjo pri ozdravljenju moških bolezni. Zato se morete popolnoma zanesti na mene, moja skrb pa je, da vas popolnoma ozdravim. Ne odlašajte, ampak pridite čimpreje.

Jaz ozdravim zastrupljeno kri, mazulje in lise po telesu, bolezni v grlu, izpadanje las, bolečine v kosteh, stare rane, živčne bolezni, oslabelost, bolezni v mehurju, ledcah, jetrah in želodcu, rmenico, revmatizem, katar, zlato žilo, naduha itd.

Uradne ure so: V pondeljek, sredah in petkih od 9. ure zjutraj do 8. popoldne. V torkih, četrtkih in sobotah od 9. ure zjutraj do 5. ure zvečer. Ob nedeljah pa do 2. ure popoldne.

PO POŠTI NE ZDRAVIM. PRIDETE OSEBNO. NE POZABITE IME IN NASLOV.

Dr. LORENZ 644 Penn Ave. PITTSBURGH, PA.

Nekateri drugi zdravniki rabijo tolmače, da vas razumejo. Jaz znam hrvatsko še iz starega kraja, zato vas lažje zdravim, ker vas razumem.

ROJAKI, NAROČAJTE SE NA "GLAS NARODA", NAJVEČJI SLOVENSKI DNEVNIK V ZDR. DRŽAVAH.